ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼՍՈՅ համար, տարեկան 70 ղրշ. վեցամսեայ 35 ղրշ. եռամսեայ 20 ղրշ. — ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ համար, տարեկան 90 ղրշ. Վեցամսեայ 45 ղրշ. Եռամսեայ 25 ղրշ. — ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ համար, Տարեկան 25 ֆր. Վեցամսեայ 13 ֆր.:

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ Է

ՁԵՌՔԷ 10 ՓԱՐԱ

ԾԱՂԻԿ

ԾՐԱԳԻՐ

زاغيك" ارمنيجه يومى وسياسى غزه‌در"

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ

Կալատա, Գուրչունլու խան, թիւ 7

ՍԱԳԱՏԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն թղթակցութիւն պէտք է հակիրճ գրուած ըլլայ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն գրութիւն ետ չի տրուիր:

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK

Galata, Kourchounlou han, N. 7 Cons/ple.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ

ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՅ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԺԶ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 530 | "ԾԱՂԻԿ» ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ | 11 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1902 ՇԱԲԱԹ

„ԱՌԺԱՄԵԱՅ"ՆԵՐԸ

Ամէն թաղ պէտք է որ ի վիճակի ըլլայ իր մէջ սնուցանել իր եկեղեցին եւ իր դպրոցը: Ամէն բան պէտք է ընել, որպէս զի թաղ մը կարող ըլլայ այդ բանին: Թաղ մը իր եկեղեցին եւ դպրոցը սնուցանել կարենալու համար պէտք է որ իր ձեռքին մէջ ունենայ այդ եկեղեցիին եւ դպրոցին գործերուն վարչութիւնը: Այս կերպով է որ իւրաքանչիւր թաղի թաղեցիները իրենց մէջ ան հրաժեշտ չափով նախաձեռնութիւնը կը զգան, իրենց եկեղեցւոյն եւ դպրոցին հոգերը ստանձնելու եւ յետոյ այդ հոգերուն տակէն ելլելու: Արդէն գոյութիւն ունեցող կարգ ու սարք եւ կազմակերպութիւն ցարդ այնպէս եղած են որ, ամէն թաղի մէջ եկեղեցւոյն ու դպրոցին գործերը կատարելու համար գոհացուցիչ սովորութիւններ մը կը գտնուին, որոնց համաձայն, եթէ անդամ մը թաղեցիները վիճաբանութեամբ կամ մեծամասնութեամբ Թաղական Խորհուրդ մը եւ հոգաբարձութիւն մը ընտրած են իրենց եկեղեցւոյն եւ դպրոցին համար, ա՛լ անկից վերջ այդ կրկնակի խորհուրդներուն ընդհանրապէս չեն զլացած ամէն կարելի աջակցութիւն, որպէս զի անոնք իրենց ստանձնած պարտականութիւններուն մէջ չմերանան:

Ներկայիս սակայն, բոլորովին տարբեր կացութեան մը հանդէպ կը գտնուինք: Անգամ մը որ արդէն գոյութիւն ունեցող Թաղական Խորհուրդ մը կը լրացնէ իր պաշտօնավարութեան չրջանը, ցարդ եղածին պէս կը կազմուի Ընտրողական Ժողով մը, նոր խորհուրդի ընտրութեան գործերը վարելու համար: Ընտրութեանց միջոցին, իրողութեանց բնական բերումնքով մը, կուսակցական վէճեր մը կը ծագին ընտրողներու միջեւ, արդիւնք մը պարզապէս կարծեաց տարբերութեան, եւ այս առթիւ տեղի ունեցած կարգ մը մեքենայութեանց պատճառաւ, արդէն ընտրուած անձերը՝ խրտչած՝ կը հրաժարին, ճիշդ անանկ ատեն մը, երբ Ընտրողական Ժողովը արդէն ընտրութեան առաջին արդիւնքը հաղորդած է Պատրիարքարան, առանց նախապէս որոշ կերպով գիտնալու թէ նոյն այդ ընտրութիւնը չոչափելի արդիւնք մը պիտի տայ: Երբ Պատրիարքարանը ստանալով Ընտրողական Ժողովին տեղեկագիրը, վերահասու կ'ըլլայ կատարուածին եւ ամէն բան օրինաւորութեան սահմանին մէջ գտնելով ընտրութիւնը վաւերացնելու կ'ելլէ, իր առջեւ կը գտնէ կազմաւորեալ մարմին մը զոր կարելի է ամէն բան ընել բացի վաւերացնելէ: Այս անպատեհութեան հանդէպ, Պատրիարքարանը վերջերս կտրուկ միջոց մը գտած է, կազմաւորեալ մարմիններուն տեղ, այս անդամ իր նախաձեռնութեամբ «առժամեայ» մարմիններ անուանելով: Ըստ մեզ, Պատրիարքարանի այս հնարքն ալ նուազ անպատեհութիւններ չէ որ ունի, քանի որ այդ հնարքը խոթարելով ցարդ գոյութիւն ունեցող սովորութիւնները, իւրաքանչիւր թաղի թաղեցիներուն մէջ ալ կրնայ պաղութիւն մը առաջ բերել, իրենց եկեղեցւոյն եւ դպրոցին հանդէպ: Կը կարծենք թէ այս զիտողութիւնը անտեղի չէր, նկատի ունենալով որ միայն վերջին մէկ երկու ամսուան միջոցին 3—4 առժամեաներ նշանակուեցան Պատրիարքարանի կողմէ, միշտ օրինաւոր ընտրութեանց յաջորդող եւ միշտ, կերպով մը արդէն ընտրութեամբ կատարուածը չեզոքացնող:

Եւ սակայն կայ կերպ մը, որով նուազ անպատեհութիւններով կարելի է դժուարութեանց տակէն ելլել:

Ատեն մը, երբ թաղի մը մէջ Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութեան համար ընտրողական ժողով մը կազմուէր, այս վերջինը, ոչ միայն կը վարէր ընտրական գործողութիւնները, այլ նաեւ անոնց կատարուելէն վերջ ալ, ծագած կարծեաց տարբերութիւններուն միջամտելով կ'աշխատէր, իրր վերին բարոյական մարմին մը, իր ազդեցութիւնը բանեցնել հրաժարողներուն վրայ, եւ յաճախ զանոնք ետ կեցնելով իրենց դիտաւորութենէն, վերջնապէս կազմել իրենց վստահուած պաշտօնը ընդունող անձերէ բաղկացեալ Թաղ. Խորհուրդ մը եւ անկէց յետոյ ընտրութեան տեղեկագիրը մատուցանել Պատրիարքարան, հաստատուած ընտրութեան օրինաւորութիւնը ճշդելու եւ ընտրուողները իրենց պաշտօնին մէջ հաստատելու համար: Ասկից առաջ ալ, Թաղ. Խորհուրդներու ընտրութեանց առթիւ կազմուած Ընտրողական Ժողովները ճիշդ համանման եղանակով մը կը կատարէին իրենց դերը:

Սակայն այսօր այնքան նպատակայարմար իրաւասութիւն մը չէ տրուած Թաղային ընտրողական ժողովներու:

Թաղային ընտրողական ժողովներու իրաւասութիւնը սահմանափակելու հեղինակը եղած է հանգուցեալ Ստեփան փաշա, որ կարծած է լաւագոյն բան մը ըրած ըլլայ, պահանջելով որ Ընտրողական Ժողովները պաշտօն ունենան միայն հոկել ընտրութիւններուն, եւ անդամ մըր անոնք տեղի ունեցած են, առանց իրենց չուրջ լսուածները նկատի առնելու, մեքենարար Պատրիարքարան հաղորդեն ընտրութեան ոչ թէ իրական այլ քուէներուն վրայ եղած արդիւնքը:

Ահա այս տեսակ անպատեհութեան մը հանդէպ է որ Պատրիարքարանն ալ իր կողմէ նոր անպատեհութեան մը ծնունդ կուտայ, ամէն վէճի արդիւնք կազմաւորեալ Թաղական Խորհուրդի տեղ «առժամեայ» մը անուանելով:

Եւ սակայն կայ կերպ այդ կրկնակի անպատեհութիւններէն զերծանելու համար: Ընտրողական Ժողովները, որոնք ընդհանուր կերպով թաղին ամէնէն չէզոք եւ տարէց անձերէն կը կազմուին, ոչ միայն պէտք է հոկեն քուէներուն օրինաւորութեան սահմանի մէջ բաշխուելուն եւ հաւաքուելուն, այլ նաեւ այդ ընտրութեան առթիւ ծագած կուսակցական կարծիքի տարբերութիւններուն մէջտեղ մտնելով, ի գործ դնեն իրենց բարոյական ազդեցութիւնը եւ խնդրին հաշտարար կարգադրութիւն մը տան, միայն այն ատեն հնարաւոր դարձնելով որ Թաղեցիները իրենք ուղղակի անուանած ըլլան իրենց Թաղ. Խորհուրդը, իրենց հոգաբարձութիւնը. Ինչո՞ւ այդ ընտրողական ժողովները մեկուսացնել եւ թոյլ չտալ իրենց, որ անոնք Թաղին եկեղեցական եւ դպրոցի գործերու հետ առնչութիւն ունեցող խնդիրներու ատեն իրենց հաշտարարի բարոյական ազդեցութիւնը ի գործ դնեն:

Պատճառ մը չկայ որ սկսուած սխալը մինչեւ վերջը տարուի, յարատեւութիւնը օգտակար գործերու ատեն միայն առաքինութիւն կարելի է համարել:

Եթէ չուզուիր որ Թաղեցիները իրենց եկեղեցիին եւ դպրոցին ուծանան, պէտք չէ երբեք նկատել թէ տակաւին նոր ընտրուած բայց կազմաւորեալ Թաղական Խորհուրդի մը տեղ Պատրիարքարանի կողմէ «առժամանակեայ»ի մը անուանումը խնդրին լուծումն է: Ընդհակառակը: Խնդրին լուծման միակ եւ կարճ ճամբան է, Թաղական Խորհուրդի ընտրողական ժողովներուն բարոյական աւելի ընդարձակ իրաւասութիւն մը տալ, որպէս զի անոնք փափաքուած արդիւնքը ձեռք անցնելու համար, անհրաժեշտ բարոյական միջամտութիւն մը ունենան ընտրութենէն յառաջ եկած գործերուն մէջ եւ այս կերպով Թաղական Խորհուրդի ընտրութիւններն ալ, տակաւ ծնելէ առաջ մեռած երախայի հանգամանքը չը ստանան:

Մ. ՇԱՄՏՍԱՆՃԵԱՆ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԵՐ

ՈՒՄ-ԱԶԱՄ

Պատրիարքարանին կողմէ լրագիրներուն հաղորդուած լուրերը մանաւանդ սկսան փայլիլ իրենց . . . անհասկնալիութեամբը:

Ասիկա տակաւ առ տակաւ անվիճելի ճշմարտութեանց կարգը պիտի անցնի:

Եւ իրա՛ւ անանկ է:

Անցեալ չարաթ օր, մեր Պատրիարքարանի բազմաթիւ խորհուրդներէն մէկը, Տնտեսական Խորհուրդը կարծեմ, պաշտօնապէս որոշումներու անգամին չարք մը հաղորդեր էր լրագիրներուն, որոշումներ՝ զորս ինչպէս ամէն թերթ, «Ծաղիկ» ալ հրատարակեց իրր անձեռնմխելի բան մը:

Եւ սակայն յետագարձ ակնարկ մը այդ «որոշումներու երկարաշարտոզանցումին վրայ, տարօրինակ կերպով զուարճացուց զիս:

Հակառակ բազմաթիմ ընթերցումներուս, չկրցայ բացարձակապէս հասկնալ թէ ինչո՞ւ համար, զոր օրինակ սա՛ Ումմ-Ազամ գետնին վերաբերեալ «որոշում»ը արուած էր հրատարակութեան:

Ահաւասիկ թէ ինչ է եղեր այդ գետնի մասին Տնտեսական Խորհրդոյ կողմէ տրուած որոշումը, ինչպէս հաղորդուեցաւ անիկա մեզի.— Խորհուրդին մէջ Ումմ-Ազամ գետնի քննութեան վերաբերեալ տեղեկագիրը կարդացուելով, Խորհուրդը ընդուներ է զայն եւ . . . «որոշեր» է . . . մատուցանել Քաղաքական Ժողովոյ:

Մե՛ծ բան . . . Հրաշալի՛ բան:

Այս գործողութիւնը, այդ ընթերցումը, ընդունելութիւնը եւ յետոյ Քաղաքական Ժողովոյ մատուցանելու որոշումը բան մը կ'արժեն անշուշտ, բայց ունին անանկ արժանիք մը՝ որ իր այդ վիճակին մէջ երբեք կարող չէ չահագրգռել ընթերցողներու բազմութիւնը:

Կամ այն է որ Տնտեսական Խորհուրդը իր որոշումներու թիւին վրայ հատ մըն ալ աւելցած տեսնելու փափաքով հրատարակած է այդ որոշումը, կամ, եթէ ո՛չ այդպէս, այն ատեն յանցանքը այդ որոշումը խմբագրողինն է քիչ մը, որովհետեւ անհասկնալի՛ է, որովհետեւ բան մը չ'ըսեր կոր այդ լուրը, այդ հրատարակութիւնը:

Զ'ըլլար:

Եթէ հարկ ըլլար թերթերու մէջ, իրր կարեւոր խնդիրներ, պաշտօնապէս հրատարակել միշտ, Պատրիարքարանին ամէն մէկ ժողովին, ամէն մէկ խորհուրդին, ամէն մէկ գիւանին մէջ ո՛ եւ է տեղեկագրի մը մասին կատարուած քննութիւնը, ընդունելութիւնը եւ յետոյ տրուած մատուցումի որոշումը, այն ատեն, լրագիրներ ծայրէ ի ծայր տեղեկագրի անուններով,—բայց անուններով միայն,—պիտի լենային:

Տնտեսական Խորհրդոյ կողմէ անցեալ չարաթ օր թերթերուն հաղորդուած որոշումներու պէտք եղածէն աւելի երկայն բայց ո՛չ պէտք եղածին չափ իմաստալից չարքին մէջ, Ումմ-Ազամ գետնի խնդրին չուրջ տրուած համբաւաւոր «որ չում»ը այն ատեն միայն կրնար գոյութեան իրաւունք մը ունեցած ըլլայ, երբ այդ խնդրին չուրջ բացատրութիւններ մըն ալ տուէին հետը:

Ումմ-Ազամ . . . գետին . . . քննութիւն . . . տեղեկագիր . . . մատուցուեցաւ . . .

Des mots! *ինչպէս կ'ըսեն Ֆրանսացիները. բառեր՝ եւ ոչ այլ ինչ:*

Չէ թէ ընթերցողները միայն, չէ թէ ես կամ դուն միայն, այլ Պատրիարքարանի պաշտօնեանե՛ր անգամ չեն կրցեր բան մը հասկնալ այդ լուրէն:

Ու ցաւալի՛ է ասիկա:

Պատրիարքարանը, կը կարծենք որ, քիչ մը աւելի բարի կամք գտնելու է լրագիրներուն լուրեր հաղորդելու խնդրին մէջ, մանաւանդ նկատի առնելով որ, ատանկ պարագայի մը լրագիրները տեսակ մը միջնորդներ ու պաշտօնը կատարելու կոչուած են Պատրիարքարանին եւ ժողովուրդին միջեւ:

Իմաստալից բաներ մը կրնան ըլլալ՝ անո՛նք պէտք է հաղորդուին եւ ոչ թէ երկրորդական, երրորդական կամ չորրորդական լուրերը, խնդիրները, որոշումներ, որոնք ոչինչ ըսելու եւ բան մը բան մը ըսած ըլլալու նպատակաւ ըսուած են միայն կարծես:

Այսչափ խօսք անհաւասիկ՝ Պատրիարքարանէն լրագիրներուն հաղորդուած լուրերուն համար, իսկ բնաւ չհաղորդուածներուն համար ինչե՞ր կարելի պիտի ըլար ըսել, ա՛յն պահուած լուրերուն համար՝ զորս լրագրողները հոսկէ հոնկէ ձեռք անցնելով կը յաջողին միայն հրատարակել:

Բ. Շ.

ՊԻՈՐՆՍԸՆ ԵՒ ԿԻՆԵՐԸ

Պիորնսըն իր ծննդեան 70րդ տարեդարձին առթիւ օրուան մարդը դարձաւ վերջերս: ԾԱՂԻԿ ալ, Նորվեկիացի գրագէտին գնահատութիւնը ըրաւ նոյն այս տիւնակներուն մէջ, եւ այսօր, անանկ ատեն մը ուր տակաւին Պիորնսընի մասին մեր հրատարակածները չատերու յիշողութեան մէջ են, թերեւս չանեկան նկատուի ըսելը թէ Պիորնսընի բովանդակ գրական արտադրութիւնը եղած է, ճանաչողութիւնը հաւատքի մը, որ կը կայանայ կինը, ոչ միայն իրր մեծութիւն մը, այլ նաեւ իրր բարի ոյժ մը նկատելուն մէջ. այո՛, իրր ոյժ մը՝ որսն ապագային վրայ Պիորնսընն չատ մեծ յոյսեր ունի: Կանանց աշխատութիւնները տիեզերական խաղաղութեան մը, երկու սեռերուն ալ դաստիարակութեան, բարոյ մաքրութեան, եւ ընկերային հաշտարարութիւններու համար, մեծապէս պիտի սատարեն այն բանին՝ որով ապագայ մարդկութիւնը աւելի յառաջդէմ եւ կատարեալ պիտի կարենայ համարուիլ: Ըստ Պիորնսընի, որպէսզի կիները կարող ըլլան այդ բանին, պէտք է նկատուին իրր խելացի քաղաքացիուհիներ, սակայն, պայմանաւ որ, միեւնոյն ատեն, անոնք սկսին լրացնել բոլոր այն ընկերային պարտաւորութիւնները, զորս իւրաքանչիւր այր մարդ ունի իր վրայ: Պիորնսըն իր գրական արտադրութեանց մէջ չատ մեծ տեղ մը չի տար այր մարդուն եւ կնոջ տարփական կեանքին, մինչդեռ չատ մեծ տեղ մը կուտայ կնոջ եւ այր մարդուն միասին աշխատութեան: Ամէնէն աւելի բարութեան ոյժն է զոր Պիորնսըն այնքան կը գնահատէ կնոջ քով, եւ ճշմարիտ կնոջականութիւնն է որ կ'արտացոլայ ամբողջ Պիորնսընեան գրականութեան մէջէն: Պիորնսըն արդէն իր առաջին գիւղական նորավէպին մէջ (Սինէօվէ Սոլպաքէն) կը ներկայացնէ երիտասարդ աղջիկ մը, իր էութեանը բովանդակ անզորրութեանը եւ խորութեանը մէջ, իրր քաղաքակրթիչ ոյժ մը, որ երիտասարդ տղուն ամէն բնական ոյժը կը սանձէ: Պիորնսըն իր բոլոր գրական մեծ գործերուն մէջ նոյնօրինակ դեր մը տրուած է կնոջ: Անիկա երբեք չէ նկարագրած կին մը, որ դիւային խառնուածք մը ունեցած ըլլայ, այսինքն բնական վայրի ոյժ մը: Այս մասին բացառութիւն մը կարելի է նկատել իր վերջին մէկ թատերգութիւնը՝ «Աուլֆ Աթորհոֆէ՛»ն որուն մէջ կարելի եղածին չափ զորաւոր կերպով չեշտած է թէ, ճշմարտապէս մարդկային կեանքը այնքան՝ աշխատութեան իր պարտականութիւններովը, որքան երջանկութեան մասին իր ունեցած կարօտներովը երբեք նկատողութեան չ'առնուիր նոյն այդ թատերգութեան մէջ նկարագրուած կնոջ մը՝ Մառիայի՝ եւ իր նմաններուն համար: Պիորնսըն այդ կնոջ հանդէպ կը դնէ Մառկրութի տիպարը, այն կինը՝ որ իրր ստեղծող, իրր տիպար ամէն բան գրկող մայրականութեան, կամ ինչպէս նոյն ինքն Պիորնսըն խօսակցութեան միջոցին կ'ըսէ, իրր մայր մը՝ հարիւր կուրծքերով օժտուած՝ որ ոչ միայն իր զաւակներուն մայրն է, այլ իր ամուսնոյն, իր ազգականներուն՝ մխիթարիչ Աստուածամայր մը՝ որ իր վերարկուին տակ տեղ կու տայ ամէնուն:

Պիորնսըն իր «Թորա Բարդպէրկ» հեղինակութեան մէջ ամէնէն աւելի բացատրած է իր ամէնէն չքեղ երազը ապագայ կնոջ զեղեցկութեան մասին: Վերջերս կը հարցուէր Պիորնսընի թէ, արդեօք իրա՞ւ է որ այս տիպարը կազմելու ատեն այս կամ այն կինը միտքին մէջ ունեցած ըլլայ: Նորվէկիացի գրագէտը միտասկան կերպով պատասխանած է եղած հարցումին եւ աւելցուցած,— «Թորա Բարդպէրկ» ամբողջովին իմ երազներուս աշխարհէն դուրս բերուած է, ցոյց տալու համար թէ ինչ կրնայ կինը օր մը. եւ մարդկութիւնը ատոր նման տիպարներու պէտք ունի որպէս զի զարգացումը տեղի ունենայ: Բանաստեղծներու նպատակը պէտք էր ըլլայ այսպիսի փարոսներ հաստատել, որոնց համաձայն մարդիկ կարող ըլլային իրենց ընթացքին ուղղութիւն տալ:»

Բայց եթէ օր մը մարդկութեան մէջ կիները Թորա Բարդպէրկի պէս ըլլան, այն ատեն մարդիկ պիտի սորվին սիրել բոլոր առաւելութիւնները որոնք կատարելագործութեան կը տանին մարդը, առաւելութիւններ՝ որոնք կրնան այնքան տղուն որքան կնոջ հոգիին մէջ ծածկուած ըլլալ: Այն ատեն շատ մը բաներ որոնք այսօր ապարդիւն կ'անցնին, կարելի պիտի ըլլայ օդտակարութեան մը ծառայեցնել. եւ այն ատեն՝ բարի կինը՝ Թորա Բարդպէրկի պէս՝ պէտք է ծառագայթող եւ գրաւիչ ըլլայ, կարենալ ազդելու համար: Եւ այս կերպով, կինը, տակաւ ի վիճակի պիտի ըլլայ մարդուն տարփական ոգեմանքները նուազեցնել: Այս տեսակ կիները մեծ բաժին մը պիտի ունենան այր մարդուն կեանքին մէջ, եւ այս վերջինը պէտք է հեռու պահէ կինը ամէն տեղէ, զայն կապելով

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (23)

ՏԻԿԻՆ ԶԱՊԷԼԻՆ ԳԱՂՏՆԻՔԸ

Ա. ՍԱՍ

Զ.

ԿՐԿՆԱԿ ՈՃԻՐԸ

Մէկ քանի երկվայրկեան սպասեց: Հակառակ իր պաղարիւնութիւնը պահելու համար բրած ճիգերուն, թշուառականը կը զգար որ բուռն յուզում մը կ'ունենար:

Բան մը կ'եռար իր երակներուն մէջ եւ ձեռքը կը դողդոջէր:

Վախը կը զբաւէր զինքը արդէն իր խորհրդաւոր ոճիրին գործադրութենէն առաջ:

Բայց այս յուզումը չատ կարճ տեւեց:

Իր կամքին մէկ ճիգովը, իր ուժերը վերստացաւ եւ յանկարծ սպղրզեցաւ դուռնէն ներս:

Ոտքին ազմուկը սակայն վերջապէս հասաւ ծերունիին ականջին որ անմիջապէս ետին դարձաւ:

Բայց Ժան ինքզինքը ճանչցնելու ատեն չմոռցաւ:

Կատուի ոստնումով մը եւ աշխուժութեամբ, առաջ ցատկեց, դաշոյնը բարձրացուցած, եւ թիկնաթոռին վրայէն հարուած մը տուաւ Չէլիքեանի կուրծքին:

Դաշոյնը, ձախ կուշտէն մխուեցաւ եւ ծակեց սիրտը:

Ծերունին հաղիւ թէ կրցաւ հառաչ մը արձակել:

Վայրկեան մը իր աչքերը իր ըսպանիչին զէմքին վրայ յառեց զոր, անտարակոյս, ճանչցաւ, յետոյ ընազդական ճիգով մը ոտքի ելլելու չարժուեմ մը ընելէ ետքը, տարածեց թեւերը եւ անշարժ ինկաւ թիկնաթոռին վրայ:

—Լմնցա՛ւ, —ըսաւ ինքնիրեն մարդասպանը, որուն քով տկարութիւնը անհետացած էր բոլորովին եւ իր պաղարիւնութիւնը գտած նորէն,— լմնցա՛ւ: Եւ հիմա, պանքնոթները նայինք:

Դրասեղանին մօտեցաւ եւ հաստատեց որ բոլոր գզրոցներն ալ կղպուած էին:

Զրաձգական եւ ամապարտաչարժուձեւով մը, քակեց չուտով իր զոհին հագուստներուն կոճակները եւ խուզարկեց անոր բոլոր գրպանները:

Վերջապէս գտաւ պզտիկ բանալիներու տրցակ մը:

Թշուառականին նայուածքը ճառագայթեց, երբոր տեսաւ թէ անոնց մէջ մէկը կը դառնար գզրոցի մը փականքին մէջ:

Բայց փնտռնակ պանքնոթներուն, որոնց կը սպասէր, զզրոցին խորը գտաւ խոշոր պահարան մը, կնքամոմով հինգ տեղեր զմռսուած:

Առաւ պահարանը եւ կարդաց.

Ասիկա՝ իմ կտակս է:

—Այս չէ փնտռածս, բաւ զայն տեղը նետելով նորէն: Անոր կտակը ես չպիտի գործադրեմ. պանքնոտմնեռուն նոսյինք:

Երկրորդ զզրոց մը բացաւ, ուր մէկ քանի նամակի թուղթեր, պահարաններ, զրիչներ գտաւ, բայց ոչ պանքնոտմններ:

Քրտինքը կը սկսէր թրջել թշուառականին ճակատը:

Անբացատրելի անձկութիւն մը կը ատանջէր զինքը:

Տարակոյս մը կը սկսէր ծնիլ իր մտքին մէջ.

—Ա՜հ, արդեօք պարապ տե՞ղը եղած պիտի ըլլայ այսչափ բանը, կը հարցնէր անձկանօք: Ո՞ւր կը պահուըտին կոր այս սատանաները:

Եւ ջղաձգօրէն, երրորդ զզրոց մը բացաւ, յետոյ չորրորդ մը:

Այս վերջինը չէքերու խոշոր տետրակ մը միայն կը պարունակէր, Բոէտի Լիոնէի անքիթովը, եւ որուն առաջին թերթը 2 թիւր կը կրէր:

Չէքերը տեսնելուն, մարդասպանը սարսռաց, եւ զող մը ցնցեց զինքը զլխէն մինչեւ ոտքը:

Կը հասկնար:

Ինչ որ կը բերէր գրամատան սպասաւորը օր մը առաջ թղթապանակով, պանքնոթներ չէին, ինչպէս միտաւորէն կարծած էր, այլ չէքերու պարզ տետրակ մը, առանց ոեւէ արժէքի:

Պաշտօնեան ըսած էր «յիսուն միլիոն», սխալ չէր ըսած. այս չէքերուն վրայ գրուելիք ամբողջական գումարը նոյն իսկ կ'անցնէր այդ գումարը:

Ինչպէս կարծած ըլլայ որ առաջագոյ պաշտօնեայ մը կրնար յիսուն միլիոն կրել իր վրայ:

Ինչպէս Ժան այնքան տարտամ տեղեկութեան մը վրայ հիմնուած՝ գործի սկսած էր:

Մարդասպանը սակայն ի վիճակի չէր այս յետագարձ հարցումները ուղղելու ինքզինքին:

Խարուած ըլլալու զիտակցութիւնը կը ճնշէր զինքը:

Աչքերը չլմորած, ապչած նայուածքներ կ'ուղղէր իր անշարժացած զոհին գզրոցներուն, գզրոցներէն՝ չէքերու տետրակին վրայ, զոր իր ձեռքը բռնած էր:

Կը մոռնար նոյն իսկ այն արտասովոր կացութիւնը՝ որուն մէջ կը գտնուէր ինքը:

—Ա՛ս է եղեր ուրեմն ամէնքը, կը մրմնջէր, ակռաները սեղմած:

Վայրկեան մը մտածեց հետը տանիլ տետրակը, բայց խորհեցաւ յետոյ թէ օգուտ մը պիտի չունենար ան:

—Հիմա որ սատրագրողը մեռած է, անխնդրութիւն պիտի ըլլար առեւտուրի մէջ հանել իր սատրագրութիւնը կրող տոմսերը. տարկա ինքզինքս մատնել պիտի ըլլար եւ սէ ուրիշ բան:

(Շարունակելի) ՇԵՐԱՄ

ընտանեկան յարկին ուր նոր մարդիկ կը մեծցուին, նոր արժանիքներ յառաջ կը բերուին, ուր մէկ բառով աշխատութիւն մը կը կատարուի։ Մարդուն հետ միասին նոր սերունդը, նոր ընկերութիւնը, նոր մարդկութիւնը կառուցանել, ահա այս է ամէն բան իր մէջ բոլանդակող դերը զոր Պիտրնսընն կնոջ կու տայ։

Պիտրնսընի Թորա Բարզպէրկի եւ Մարկարիթի տիպարներէն աւելի գեղեցիկները ցոյց չէ տրուած կանանց։ Այս երկու կնոջական տիպարներն ալ ունին բոլանդակ՝ համարձակ, մը-շակուած եւ ինքնադիտակ անհատականութիւնը կատարեալ կնոջ, եւ միեւնոյն ատեն այն հաւատումը թէ, իրենք իրենց այս անհատականութիւնը պէտք է ընկերային պարտականութեան գործադրութեան յատկացնեն։ Այս կիները ունին մեծ Սէրը որ ամէն ժամանակներու մէջ, առջի օրէն ոյժի ամէնէն խորունկ աղբիւրն է կնոջական էութեան։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Պ. ՊԼՈՎԻՑ

ԿԸ ՔԱՇՈՒԻ «ԹԱՅՄՋ»Ի ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԵՆԷՆ ՕՏԱՐ ԼՐԱԳՐՈՂՆԵՐՈՒ ՀԱՒԱՔՈՒՄ ՄԸ

«Թայմզ», իր դեկտ. 19 թուով կը ծանուցանէ թէ Պ. տը Պլովից ներկայ տարւոյ վերջին պիտի դադրի «Թայմզ»ի Բարիզի թղթակիցը ըլլալէ, եւ կը հրատարակէ Բարիզէ քաշուած սա հեռագիրը. «Պ. տը Պլովից, որ ֆրանսական մայրաքաղաքին մէջ դանուող օտար լրագրողներու երէցն է, երկէ ընդունեցաւ օտար մամլոյ իր պաշտօնակիցներուն կողմէ արուեստագիտական նուէր մը, Պ. Բարապէնի պատրաստած մէկ արձանիկը, որ տիեզերական Մամուլը կը ներկայացնէ։ Այս նուէրին յանձնումը տեղի ունեցաւ ի ներկայութեան եւրոպական մեծ թերթերու բոլոր թղթակիցներուն եւ ֆրանսական մամլոյն բազմաթիւ ներկայացուցիչներուն։ Այդ հանդէսը սրքաւած էր «Ադանտարա»ի թղթակցին Պ. Ֆերմէնի կողմէ, որ, խօսելով, իր պաշտօնակիցներուն անունով, Պ. Պլովիցի յայտնեց իր խորին համարման եւ յարգանքի զգացումները, զորս կը զգան իր նկատմամբ իր պաշտօնակիցները։ Պ. Պլովից, որ յուզուած կը թուէր ըլլալ, ջերմապէս շնորհակալ եղաւ անոնց՝ որոնք ներկայ կը գտնուէին, եւ յայտարարեց թէ՝ «այս օրը մշանջենապէս իր մէջ պիտի մնայ»։ Բազմաթիւ թերթեր, ամէնէն դրատատից եւ ամէնէն համակրական տողերը կը նուիրեն Պ. Պլովիցի առաքէզին, եւ կ'արժէ մէջ բերել «Ուէսդմինդր կազէթ»ի հետեւեալ խօսքը, որ «Թայմզ»ի Բարիզեան թղթակցին նկատմամբ տածուած յարգանքն ու հիացումը կը ցոլացնէ։ Ազատական թերթը կ'ըսէ. «Իր յատուկ անհատականութեամբը, իր ստացած փորձառութեամբը, եւ այն կարողութեամբը՝ զոր ի յայտ բերած էր «Թայմզ»ի մէջ, ինքը կը զանազանուէր մեր ժամանակին մամուլին մէջ միւս բոլոր գրողներէն, եւ երբ կը թողու գործն լրագրութեան ասպարէզը, ուրիշ մէկը չպիտի ձգէ իրէ եռքը՝ որ իրեն չափ կարող ըլլայ։

ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԱ.

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՔԱՐԱՔԱՍԻ ՄԷՋ

Կացութիւնը Վենեզուէլայի մէջ չէ բարելաւուած։ Իբր թշնամական նոր արարք մը, պէտք է յիշատակել միայն սա որ, գերմանական «Ֆալքէ» յաձանարը, Մարաքայպոի ծոցը մտնելուն գրաւած է վենեզուէլական «Վիքթորիա» պահակ նաւակը, եւ անոր կայմը կտրելէ ետքը, ձգած գացած է։ Դէպքը յայտնի յուզում մը առաջ բերած է Քարաքասի մէջ։ Հակառակ սաստ, վենեզուէլական կառավարութիւնը արտօնած է գերմանի դեսպանը Լա Կուէյրայի մէջ գամաք ելնելու եւ հեռաձայնով տեսակցելու իր կնոջ հետ որ տակաւին հիւանդ կը մնայ Քարաքասի մէջ։ Բազմաթիւ ոյժերու բոլոր թղթակիցներուն կողմէ արուեստագիտական նուէր մը, Պ. Բարապէնի պատրաստած մէկ արձանիկը, որ տիեզերական Մամուլը կը ներկայացնէ։ Այս նուէրին յանձնումը տեղի ունեցաւ ի ներկայութեան եւրոպական մեծ թերթերու բոլոր թղթակիցներուն եւ ֆրանսական մամլոյն բազմաթիւ ներկայացուցիչներուն։ Այդ հանդէսը սրքաւած էր «Ադանտարա»ի թղթակցին Պ. Ֆերմէնի կողմէ, որ, խօսելով, իր պաշտօնակիցներուն անունով, Պ. Պլովիցի յայտնեց իր խորին համարման եւ յարգանքի զգացումները, զորս կը զգան իր նկատմամբ իր պաշտօնակիցները։ Պ. Պլովից, որ յուզուած կը թուէր ըլլալ, ջերմապէս շնորհակալ եղաւ անոնց՝ որոնք ներկայ կը գտնուէին, եւ յայտարարեց թէ՝ «այս օրը մշանջենապէս իր մէջ պիտի մնայ»։ Բազմաթիւ թերթեր, ամէնէն դրատատից եւ ամէնէն համակրական տողերը կը նուիրեն Պ. Պլովիցի առաքէզին, եւ կ'արժէ մէջ բերել «Ուէսդմինդր կազէթ»ի հետեւեալ խօսքը, որ «Թայմզ»ի Բարիզեան թղթակցին նկատմամբ տածուած յարգանքն ու հիացումը կը ցոլացնէ։ Ազատական թերթը կ'ըսէ. «Իր յատուկ անհատականութեամբը, իր ստացած փորձառութեամբը, եւ այն կարողութեամբը՝ զոր ի յայտ բերած էր «Թայմզ»ի մէջ, ինքը կը զանազանուէր մեր ժամանակին մամուլին մէջ միւս բոլոր գրողներէն, եւ երբ կը թողու գործն լրագրութեան ասպարէզը, ուրիշ մէկը չպիտի ձգէ իրէ եռքը՝ որ իրեն չափ կարող ըլլայ։

ԻՐԱՒԱՔԱՐՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋԸ

Նիւ-Եորքէն կը հեռագրեն դեկտ. 19 թուով.—Այն լուրերը, որոնց համեմատ որպէս թէ Անգլիա, Գերմանիա եւ Իտալիա կատարելապէս կամ մասնակի նպաստաւոր տրամադրութիւն մը կը ցուցնեն իրաւարարութեան, չատ լաւ տպաւորութիւն մը առաջ բերած են Մ. Նահանգներու մէջ։ Ցոյս կայ որ, Պ. Պուէնի հետեւած ազգու ուղղութեան ներքեւ, բոլոր վէճերը պիտի կարգադրուին քիչ ատենէն։ Կ'ըսուի նաեւ թէ Նիւ-Եորքի Սէլիկմէն դրամատունը նորէն իր դրամական աշակցութիւնը խոստացած է անգլիական եւ գերմանական պահանջումներու կարգադրութեան համար։ Ուաշինկդընի մէջ, նախագահ Ռուզվէլտ եւ արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյ հաղորդեցին այս լուրը այսօր դաշլիճին անդամներուն։ Կառավարութիւնը լուր առած է թէ պաշարումը պիտի սկսի վաղը։

ԵՐԵՔ ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐՆԵՐ

ՈՒԱՇԻՆԿԴԷՆ, 19 դեկտ. — Արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյ, Իտալիային, Գերմանիային եւ Մեծն-Բրիտանիային «մանանեխի» պատասխաններ ստացաւ վենեզուէլական խնդիրը իրաւարարութեան ենթարկելու մասին եղած առաջարկին։ Մեծն-Բրիտանիա համաձիտ է իրաւարարութեան, պայմանաւ որ գոհացուցիչ երաշխաւորութիւններ ցուցնուին։ Գերմանիա կ'ընդունի սկզբմէն առաջարկը եւ սակայն, այս պատասխանը ան կարծիքը ունի թէ՝ պէտք է չատ մը արամագրութիւններ ձեռք առնել, համաձայնութիւն մը կարենալ գոյացնելու համար։ Իտալիա ալ համաձիտ է իրաւարարութեան. եւ սակայն անիկա այն դիրքին համեմատ պիտի շարժի, զոր պիտի բռնեն միւս երկու պատասխանները։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆՈՐ ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐ ՄԸ

Ֆրանսական կառավարութիւնը Քարաքասի ֆրանսական գործակատարին ուղղած է նոր ծանուցագիր մը՝ Վենեզուէլայի տրուելու համար։ Այդ ծանուցագրին մէջ, Ֆրանսա կ'ըսէ թէ իր ազգայիններուն պահանջքները պէտք է որ գոհացում գտնեն այնքան նպաստաւոր կերպով՝ որքան միւս պահանջատէրերունը։ Ծանուցագիրը կը պահանջէ որ 1899էն առաջ գոյութիւն ունեցող պահանջքները վճարուին ժաքսային հասոյթներու միջոցով, ամէնէն աւելի նպաստաւոր ազգի մը պայմանագրութեան համաձայն։ Ծանուցագիրը գրուած է չատ քաղաքավար ոճով մը, թէպէտեւ ազդու։ Կը ծանուցուի թէ Ֆրանսա չպիտի մասնակցի Վենեզուէլայի զէմ ո եւ է ցոյցի մը։

★ Կը կարծուի թէ Ֆրանսայի մէկ հետաքրքրութիւնը, որով կ'ուզէ որ իր պահանջքները առաջնութեան իրաւունք ունենան, խնդիր մըն է զոր պէտք է լուծել իրաւարարութեան դիմելէ առաջ։

ԱՆԳԼԻԵԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ . . . ԱՆՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ

Պերլինէն կը հեռագրեն դեկտ. 19 թուով թէ՝ Գերմանիա եւ Անգլիա հասած են կէտի մը՝ որուն անդին չեն կրնար մէկեալ գործել վենեզուէլական գործին մէջ։ Ո՛րքան ատեն որ Գերմանիա չբարեփոխէ իր պահանջքները, եւ իր՝ իրաւարարութեան առաջարկներուն նկատմամբ ցուցուցած ընդդիմութիւնը, Անգլիա պիտի հարկադրուի խզել նաւային դաշնակցութիւնը եւ թողուլ որ Գերմանիա միակը հետապնդէ իր յարձակողական ծրագիրներուն։ Դեկտ. 19ին ծանուցագիրներ փոխանակուած են Պերլինի եւ Լոնտոնի միջեւ։ Պ. Պուէնի միջոցաւ մէջտեղ նետուած իրաւարարական առաջարկին առթիւ, Գերմանիա կը պատասխանէ Անգլիոյ թէ՝ ինքը ընտ. վստահութիւն չունի նախագահ Բասդրօի ցուցուցած երաշխիքներուն նկատմամբ, եւ թէ պէտք է լաւ դատ մը տալ Բասդրօին։ Կ'ապահովցուի թէ Անգլիա ընդունած է Ուաշինկդընէն եկած առաջարկները։ Գերմանիա միայն պատնէշ կը կանգնէ իրաւարարութեան համար եղած բանակցութիւններուն։ Վիլհէլմ կայսրը իր ներկայութեան ընդունելով Մ. Նահանգներու նոր դեսպան՝ Պ. Թոուրը, ապահովցուցած է զայն թէ՝ Գերմանիա ոչ մէկ գաղտնի ծրագիր ունի Վենեզուէլայի կամ Մընրոէի վարդապետութեան դէմ։

ԱՆՈՐՈՇ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Ուաշինկդընէն կը հեռագրեն դեկտ. 19 թուով.— Հիմա յայտնի է թէ՝ Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ պատասխանները վճռական հանդամանք մը չունին, ի մասին իրաւարարութեան։ Այս երկու պետութիւններ, ինչպէս եւ Իտալիա, դիտեն թէ ամերիկեան կառավարութիւնը չի կրնար երաշխաւորութիւններ ցոյց տալ, այդ իրաւարարութեան վերաբերող։ Կը յուսացուի սակայն միշտ թէ կարելի պիտի ըլլայ համաձայնութիւն մը գոյացնել՝ որուն հիմը անորոշ է տակաւին։ Նիւ-Եորք Թայմզ կ'ըսէ թէ, նախագահ Բասդրօի առաջարկը, որուն համեմատ Մ. Նահանգներու Քարաքասի դեսպանը՝ Պ. Պուէն, պարտի Վենեզուէլան ներկայացնել, իրականին մէջ ինքնին պայմանագրութիւն մը կը կազմէ, եւ թէ այս առաջարկը կը փոխարինէ իրաւարարութեան ամբողջ առաջարկը։ «Թրիպիուն» կը կարծէ թէ՝ այն առաջարկը՝ որով տերութիւններէն երաշխաւորութիւն կը պահանջուի, իրաւացի է, բայց նուազ գործնական։

ԻՆՉՊԷՍ ՋԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱՆ ՀԻՒՄՊԷՆՆԵՐԸ

Մատրիտէն կը գրեն թէ՝ երկու ամիսէ ի վեր օստիկանութիւնը կասկածներ ունէր արդէն կարգ մը մարդոց վրայ՝ որոնք Ֆէրրազ փողոցին մէջ 23 թիւ տունը կը բնակէին։ Դեկտ 19ին օստիկան մը կը ճանչնայ Ռոմէն տ'Օրինեաքը, որ ուրիշ մարդոց հետ այդ տունը կը մտնէ։ Անմիջապէս կ'երթայ տանը դուռը զարնելու, բայց պատասխան մը չի ստանար։ Տունը այն ատեն կը շրջապատուի օստիկաններէ, երկրորդ անգամ մը ալ կը զարնուի դուռը։ Քանի վարկեան ետքը դուռը կը բացուի եւ օստիկաններ ներս կը մտնեն եւ կը ձերբակալեն նաեւ Հիւմպէռ ամուսիններ, Էվ Ռոմէն, Էմիլ տ'Օրինեաքը։ Ձերբակալուողները սպառնալիքներ բրած են մէկ քանի ֆրանսացի անձերու հասցէին։ Յայտարարած են թէ՝ Բարիզէն Մատրիտ եկած են ուղղակի, մայիս 9ին։

Ձերբակալութիւնը ոչ մէկ զրժուարութեան չէ կատարուեր, որովհետեւ Հիւմպէռ ընտանիքը կարգ մը միջոցներ ձեռք առած էր տանը եւ տեսի դուռնէն փախչելու համար։ Երկու ամիսէ ի վեր օստիկանութիւնը խուզարկութեան ձեռնարկած էր արդէն։ Ձերբակալութիւնը դիւրուան ժամը 1ին տեղի ունեցեր է։ Ամէն մարդ կը քնանար, եւ սա կոչն էր որ արթնցուցած է ամէնքն ալ։ «Բացէ՛ք դուռը, օրէնքին անունով.» Ոստիկանական քննիչը, Պ. Քարօ, որ վարած է ձերբակալման գործը, ձեռքը ունէր ձերբակալման հրամանագիր մը։ Ոստիկաններուն ներս մտնելը տեսնելնուն, Օրիորդ Էվ Հիւմպէռ նուաղեր է, եւ Տիկին Հիւմպէռ սկսեր է լալ։ Մինակ Ռոմէն տ'Օրինեաք իր պաղարիւնը պահած բսեր է քննիչին. «Ե՛ս եմ ան՝ զոր կը փընտռէք» Իսկ Ֆրէտերիք Հիւմպէռ առանց բառ մը արտասանելու անձնատուր եղեր է։

*** Հիւմպէռները Բարիզէն Մատրիտ հասած են մայիս 9ին, եւ Մարքուէզ Ուրքիճօ փողոցը տուն մը բռնակած՝ Բէդրօ Տիւվալ կեղծ անունով։ Այս տունը կահաւորած են 3000 բէզէթա արժողութեամբ գումարով մը։ Մինչեւ յուլիս 14 հոն բնակեցան ամսական 60 բէզէթի (ֆրանք) միջին գումարով մը։ Յետոյ այդ տեղէն ելնելով գացին Ֆէրրազ փողոց, ուր տեղի ունեցաւ ձերբակալութիւնը։ Տունը կը պատկանէր կոմս Տորէկրոլայի եւ 120 բէզէդայի ամսաթոշակով մը վարձուած էր։ Ո՛չ թերթ ո՛չ ալ նամակ կ'ընդունէին իրենց տան մէջ, այլ ամէն օր իրենք կ'երթային թղթատուն։

Այս նոր տունը աւելի վայելչօրէն կահաւորուած էր։ Ոստիկանապետ Քարօ ձերբակալած ատեն Հիւմպէռները, տան տէրը կանչած է եւ հարցուփորձած։ «Ֆրանսացիներ են ասոնք, պատասխանած է ան, ոչ մէկուն չեն երեւար։ Վեց հոգի են, 3 այր, 3 կին։» Օրիորդ Էվ միշտ հիւանդ էր, եւ դեղերով կը դարմանուէր։ Տիկին Հիւմպէռ խնդրած է որ զինքը իր հիւանդ աղջկէն չբաժնեն։ Ռոմէն տ'Օրինեաք Բարլոս Պլանքօ անունը առած էր։ Ձերբակալուած ատեն յայտարարած է թէ՝ իրենց ձերբակալութիւնը չատ աւելի զէշ հետեւանքներ պիտի ունենայ մէկ քանի քաղաքական անձնաւորութեանց որքան Հիւմպէռ ընտանիքին համար։ Ֆրէտերիք Հիւմպէռ մօրաք թող տուած է։ Կը կարծուի թէ քիչ ատենէն օրիորդ Էվ, աղտա պիտի արձակուի, խարդախութեանց մէջ ո՛ եւ է մաս ունեցած չըլլալուն։

*** Դեկտ. 20ին Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ՝ Մատրիտի ֆրանսական դեսպանէն հետեւեալ հեռագիրը ստացաւ. «Այս գիշեր բոլոր Հիւմպէռ ընտանիքը ձերբակալուեցաւ։» Կէս օրին լուրը տարածուեցաւ ամբողջ Բարիզի մէջ։ Քիչ մը ետքը, մասնաւոր հեռագիրներ մանրամասն տեղեկութիւններ հրատարակեցին։ Կէս օրէն ետքը, թերթերը յաւելուածներ հրատարակեցին, բայց հասարակութիւնը կասկածեցաւ որ նորէն սխալ գիւտ մը ըլլար։ Երբոր սակայն լուրը հաստատուեցաւ պաշտօնապէս, տպաւորութիւնը մեծ եղաւ։ Զարմանք յայտնուեցաւ որ այդքան կարեւոր կեդրոնի մը, Մատրիտի մէջ, այսքան ուշացած էր ձերբակալութիւնը։

ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻՒՄՊԷՆ

*** Ա.—Հիւմպէռ (Լօժէն-Ֆրէտերիք-Կասթոն), 44 տարեկան է, Բարիզ ծնած է 1857ին։ Բարձրահասակ, ոտքի ելած, Բիվոլօ արդէն դրամին քանակութիւնը ուժգին շեչտով մը բսելէ վերջ, առաւ իր աթոռը եւ նորէն նստաւ, այս անգամ աւելի մօտ դերձակին։

Շատ մօտ նստաւ, անոր քսուելու սպասիճան։

Դերձակը յուզեալ կ'երեւէր։

—Զեզի ըսի, արդէն, Պ. Բլէրէր, թէ մենք պաշտօնական ներ ենք։ Ասիկա ըսելով հասկցնել կ'ուզեմ ձեզի թէ մենք ամէն նախդուշութիւն ձեռք առած ենք հոս գալով։ Արդէն գուշակեցիք —եւ ասիկա ամէնէն ապուշ մարդն անգամ կրնայ դուշակել— թէ ամէնէն կարեւոր գործի մը համար հոս եկած ենք, եւ թէ կարիլէն աւելի մեծ չան մը ունինք Տիկին տը Թէռնուատի պարտքը գիտնալուն մէջ։

«Արդէն ձեզի միշտ առաւելակիր առաջարկութիւններ բրի, եւ այդ առաջարկութիւնները այնքան շլացուցիչ են որ, ճշմարտանման ըլլալէ կը դադրին։ Սակայն ընդհակառակն է։ Կրնաք զանոնք ընդունիլ, անիրաւ պիտի ըլլաք զայն մերժելով, որովհետեւ կորանցուցած պիտի ըլլաք այնքան պատեհ առիթ յաջողութիւն մը։

—Զեմ ցաւիր այդ կորստին վրայ։

—Ինչ որ պիտի տեսնենք, կ'աղաչեմ, պարոն Բլէրէր-Թուռնէր, նկատեցէք որ այլեւս մի՛ւնոյն այս կերպով ալ չեմ աղաչեր. զիս փոխանորդ կարգեցէք եւ առէք այնքան գումար ինձմէ որքան որ կը պահանջէք Տիկին տը Թէռնուատէ, դիտցած ըլլաք որ սու մը անգամ աւելի չեմ տար։

Գ. Ֆրէրէրէր Թուռնէր ուժգին կերպով ցնցուեցաւ եւ ուսերը թօթուեց.

—Մի՛ծադիլ կ'ուզէք, բաւ ան։

—Կատակ չէ որ խնդամ։

—Ալ դադրինք այս կերպ խօսակցութենէն, իմ ժամանակս անգին է ես չեմ կրնար զայն անօգուտ տեղը վատնել։

—Մերն ալ նուազ թանկագին չէ, դուք անօգուտ ժամանց կ'ըսէք. երբեք. այս ժամանցը մեզի համար պէտք եղածէն աւելի կարեւոր է։ եւ որովհետեւ դուք այնպէս որոշած էք որ բառ մը անգամ չպիտի արտասանէք իբր պատասխան մեր հարցումներուն, ալ աւելի խստապահանջ ըլլալ կը սիրէք զիս։ Դուք Դերման մըն էք, պարոն Բլէրէր Թուռնէր։

—Բնաւ երբեք, ես Ալզասցի եմ։

—Բնականաբար։ Ամէն Դերման ինքզինքը Ալզասցի կը կարծէ, այսինքն Ֆրանսացի, որպէս զի լաւ ընդունելութիւն գտնէ մեր քով։ Մենք գիտենք թէ ո՞ւրկէ եկած էք դուք եւ ո՞վ էք։

Բիվոլօ Բլէրէր Թուռնէրի կը նեռկայանայ

—Ո՛չ, անգամ մըն ալ կ'ըսեմ, մի՛ պնդէք, անկարելի է՝ որ մէկ կերպով չեմ կրնար այդ ձեր պահանջքներ եւ առաջարկութիւնները կատարել եւ ասով զոհ թողուլ ձեզ։

—80 հազար ֆրանք . . . բաւ Բիվոլօ։

—Ըսի արդէն, եւ ո՛չ մէկ բան կրնայ այդ բանը, այդ անգաղտնապահութիւնը բնել տալ ինձի։

—90 հազար։

—Ո՛չ։

Եւ Մ. Բլէրէր Թուռնէր աչքերը գոցեց խաւ տալու համար, անշուշտ չանելու ձգտումէն, միանգ բանով մը եւ գոչի մինակ դիմով մը. 90,000 ֆրանքը։

Այս վերջին թիւերէն վերջ, Բիվոլօ քանի մը վայրկեան լռութիւն պահեց։

Կը մտածէր թէ բաւական դժուարութիւն կը զգար դերձակը շեղելու համար յաճախորդին հանդէպ ցոյց տուած հաւատարմութենէն։

ՏԻԿԻՆ ՀԻՒՄՊԷՆ

Բ. Տ'Օրինեաք (Մարի-Թէրէզ), 46 տարեկան, ծնած Օսսոնի մէջ, 1855 սեպտ. 10ին։ Վերոյիշեալ Ֆրէտերիք Հիւմպէռի կինն է, միջահասակ, բաւական գէր. չատ թուխ եւ ճոխ մազեր, լեցուն դէմք, անփայլ գոյն, սեւ եւ կայծկլատն աչքեր, նուրբ ու թորթոյիկ ձեռքեր, երկար մատներ, վրին վրայ ծիներ։ Օտար լեզու չի գիտերարագ կը խօսի։

ՌՕՄԷՆ Տ'ՕՐԻՆԵԱՔ

Դ.—Տ'Օրինեաք (Բոլ-Ռոմէն-Լուի) 44 տարու, վերոյիշեալ երկու կիներուն եղբայրը։ Հիմնադիր վարիչն էր «Լա Ռանթ Վիտէռ տը Բառի» դրամատան։ Միջահասակ, չատ գէր, թուխ

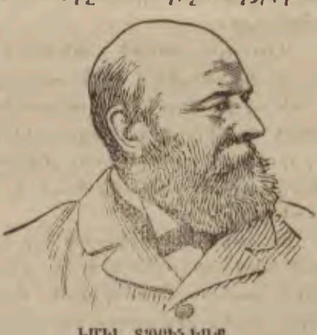

ԷՄԻԼ Տ'ՕՐԻՆԵԱՔ

մազեր, սեւ աչքեր, մանրիկ ոտներ, նիհար ձեռքեր։ Ֆրանսերէն գիտէ միայն։

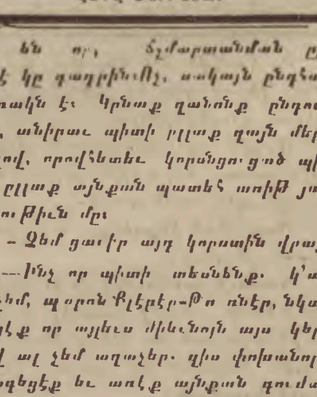

ՕՐ. ՄԱՌԻ Տ'ՕՐԻՆԵԱՔ

Գ.—Տ'Օրինեաք (Մարի Բոլին), 38 տարու, Օսսոնի մէջ ծնած՝ 1863 դեկտ. 3ին։ Միջահասակ, ազատուն կազմ. թուխ մազեր, սեւ աչքեր, մանրիկ ոտներ, նիհար ձեռքեր։ Ֆրանսերէն գիտէ միայն։

ՕՐ. Էվ. ՀԻՒՄՊԷՆ

Զ. Հիւմպէռ (Օր. Էվ-Մարի) 21 տարու, Բարիզ ծնած, Ֆրէտերիք Հիւմպէռ ամուսիններու աղջիկը։ Բարձրահասակ, նուրբ, տժգոյն մորթ, մութ շագանակագոյն մազեր, աչուներուն տակ մէկ քանի չէկ արատներ, երկայն ձեռքեր, բարակ մատներ, երկայն եւ նուրբ ոտքեր։ Անգլիերէն եւ գերմաներէն կը խօսի։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

★ Կեդրոնական Ասիոյ մէջ ծագած երկրաշարժ մը հիմնայատակ կործանեց Աստրճան քաղաքը, որուն 50,000 բնակիչներէն մեծ մաս մը փրլաատակներուն տակ թաղուած կը մնայ։ Շրջակայ գաւառներու բնակիչները խուճապի մատնուած են, որովհետեւ մինչեւ դեկտ. 18 երկրաշարժի ցնցումները տակաւին կը շարունակուէին։ Թաշքէնտ քաղաքն ալ վնասուած է։ Հեռագրական գիծերը խորտակուած ըլլալով, կարելի չէ պէտք եղած մանրամասնութիւնները ստանալ։ Երեք պաշտօնատարներ եւ երկու զինուորներ փլատակներուն տակ մնացեր են. 17 զինուորներ ալ վիրաւորուեր են։ Բնիկներէն 150 հոգի, մեծ մասամբ տղայ, սպանուեր եւ 300է աւելի անձեր ալ վիրաւորուեր են։ Բնիկներու պատկանող 9000 եւ ռուսերու պատկանող 130 տուներ կործաներ են, կառավարական շէնքերէն զատ։ Կայարանի բոլոր շէնքերն եւ երկաթուղին ալ քանդուեր են։ Վերջին լուրերու նայելով զոհերուն թիւը 500ը կ'անցնի։

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՁԱՓԻ ՎՐԱՑ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ

ԼԱ ՊԷԼ ԺԱՌՏԻՆԻԷՌ

23, Կալաբա, Գարաէօյ, Շիլլիի բուլուէյի կայարանին դէմ, 23

Սոյն հաստատութեան մէջ կը գտնուին ամէնաընտիր կերպասով շինուած ձեւաւոր պատրաստ հագուստներ, ամէնքն ալ խիստ չափաւոր գիներով, որովհետեւ տէրը, Պ. Լուիզոլօ, 24 տարիէ ի վեր չատ ծախելու սկզբունքը իրագործած է։ Կը գտնուին նաեւ մանչ եւ աղջիկ տղոց համար ամէն տեսակ գլխարկներ։ Զրմեռուան եղանակին համար մասնաւորապէս ընտիր հագուստներ եւ բալթոներ հասած են եւրոպական առաջնակարգ գործարաններէ։

ԾԱՆՕԹ ՓԱՍՏԱԲԱՆ

Օնոլիկ էֆ. Վարժապետեան իր գրասենեակը Պոլիս ենի խանէն փոխադրած է Ղալաթիա, Բրէտի Լիոնէի դրամատան կից, Կապալի խան, թիւ 9, 10։

ԾԱՂԻԿ

Գրական, գեղարուեստական, գիտական, ազգային, ընտանեկան, զուարճալի

Ամսական 2 գրական գրքոյկներ

Տարեգրութիւն 5 ֆր.

Տարեգրութիւն եւ գրքոյկներ 6 ֆր.

Գրքոյկներ 1 ֆր.

Ամսագրի գրասենեակ՝ Գալաթիա, Գարաքէօյ, Ֆրանսական Գրատուն

[96] ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ՇՈԳԵԿԱՌՔԻՆ ՈՃԻՐԸ

(ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԹԷՐԹՕՆ «ԾԱՂԻԿԻՆԻ»)

Ժ.

—Ի՞նչ են ատոնք, բաւ Հրեան հետաքրքրութեամբ։

—60,000 ֆրանք պիտի առնէք ձեր այդ պարարին տեղ։

Մ. Բլէրէր Թուռնէր երկրորդ անգամ ըլլալով վարանեցաւ։

—Ո՛չ, բաւ, աւելի լաւ կը նկատեմ այդ գումարը կորսնցնել, եւ աւելի կը սիրեմ պահել յաճախորդս տիկին տը Թէռնուատը։

—60.000 ֆրանք է ասիկա, բաւ Բիվոլօ, չատ հանգարտ շեշտով մը։

Այս անգամ դերձակը մեծ ճիգ մը ըրաւ պատասխանելու։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊՈՂՏՈՆԱԿԱՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Վերաքննիչ Ատենի առեւտրական ճիւղին Նախագահ Ա. Բրիֆ պէյի տրուեցաւ Պալայի ատիճան։ Սալիսէի ատիճան տրուեցաւ Սըվաղի Թաղապետական ժողովոյ Նախագահ Թէվֆիզ պէյի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Իֆթիխարի ականակուռ պատուանշան տրուեցաւ Ներքին Գործոց Նախարար Մէհմուտ փաշայի։ Ա. Օսմանիէ՝ Եգիպտոսի ռուսական ընդհ. հիւպատոս Պ. Մաքսիմովի։ Ա. Մէճիտիէ՝ Թնդանօթաբանի պատերազմական ճիւղին անդրանիկներէն Միրլիվա Իսմայիլ եւ Մուսթաֆա փաշաներուն։ Բ. կարգի Շէֆգատթ պատուանշան տրուեցաւ քաղաքապետական ժողովոյ անդամ Միտհատ պէյի կնոջ։

ԿԱՑՍ. ԴՆԱՀԱՏՈՒՄ. — Ինչպէս կը տեսնուի այսօրուան պաշտօնականներէն, Վեհ. Սուլթանը գնահատելով Ներքին Գործոց Նախարար Մէհմուտ փաշայի կարողութիւնն ու խելացի պաշտօնավարութիւնը, Իֆթիխարի ականակուռ պատուանշանը շնորհած է անոր։ Աւելորդ է մի առ մի թուել բոլոր բարեմասնութիւնները Մէհմուտ փաշայի։ բաւական է այս առթիւ յիշել միայն թէ, մօտաւորապէս յիսուն տարիէ ի վեր պետական ծառայութեան մէջ գտնուելով, Նորին Բարձրութիւնը միշտ նոյն իմաստուն գործունէութիւնը ունեցած է ի նպաստ Պետութեան։

Մենք կը շնորհաւորենք Ն. Բարձրութիւնը եւ կը մաղթենք որ ուրիշ կայս. գնահատութիւններ դան հեռագրէտէ նուիրագործել իր բոլոր կարողութիւնները։

ԿԱՑՍ. ՇՆՈՐՀ.—Կրօնական պաշտօնեաներու հանդստեան թոշակի մասին ուսումնական ստացողները շատ անգամներ սեղանաւորներուն կոտրել կու տան իրենց տմսականները եւ կը գանձեն։ Ասիկա սակայն շատ վնասաբեր կ'ըլլայ իրենց, որով, Կայս. Իրատէ մը հրամայեց գաւառները հաւաքուած գրամները չուտով բերել տալ եւ անմիջապէս ամսականի բաշխում մը ընել։

ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐԸ.—Բումէլիի նահանգներուն մէջ պաշտօնի կոչուելիք ոստիկաններուն օրէնգիտական հրմտութիւնը քննելու համար կազմուելիք յանձնաժողովներուն անդամ պիտի ըլլան նաեւ նախնական եւ վերաքննիչ դատարաններու ընդհ. դատախաղները։

ՄԵՆ-ԵՊԱՐՔՈՍՈՒԹԵԱՆ կողմէ հրամայուեցաւ Բումէլիի կուսակալութեանց, ընդհանուր հասոյթներուն հարիւրին հինգը հանրօգուտ շինութեանց յատկացուելու համար Երկրագործական Պանքայի մասնաճիւղերուն յանձնել։

ԱՌԵՒՏՐ. ԵՒ ՀԱՆՐ. ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ նախարարութեան կողմէ ծանուցուեցաւ Բումէլիի նահանգներու կուսակալութեանց եւ ընդհ. քննիչութեան թէ, յաւաջիկայ եւրոտական տարւոյ միջոցին շինուելիք ճամբաներու եւ կամուրջներու եւ ուրիշ շինութեանց ըլլալիք ծախքերուն հաշիւները պէտք է այժմէն զրկել, ինչպէս պէտք է իմացնել նաեւ թէ վեր ի վերոյ օրքան կ'ընէ ընդհանուր հասոյթներուն հարիւրին 5ը, որ Հանր. Շինութեանց յատկացուած է։

ՍՊԱՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ոստիկանզօրաց ճիւղէն պաշտօնեայ մը Բումէլիի նահանգներուն կեդր. յանձնաժողովին կողմէ պաշտօնի կոչուեցաւ Բումէլիի նահանգներուն ոստիկանզօրաց գունդերու կազմութեան հակելու համար։ Սելանիկի եւ Շքոտրայի մէջ յանձնաժողովներ կազմուեր են ոստիկան-զօրաց գունդերու կազմութեան համար։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութեան կողմէ ծանուցուեցաւ բոլոր հարկ եղած պաշտօնեաներուն որ, մինչեւ 99 տարւոյ վերջը պետական բոլոր պարտքերը վճարեն։ 300էն մինչեւ 309 տարին՝ վճարել՝ գանձելով յետնեալ պահանջքներ, իսկ մինչեւ 99 տարւոյ վերջը վճարել, եղած համաձայնութեան համեմատ հարիւրին 25 վճարելով։

ՔԱՐԱՐԹԻՆԱՑԻ ԶԵՂՉՈՒՄ.—Աղքատանգրիոյ ժամանումներուն դէմ հաստատուած 7 օրուան քարանթինն 5ի զեղչուած է, իսկ Եգիպտոսի ուրիշ մասերու ժամանումներուն դէմ հաստատուած քարանթինն՝ 48 ժամուան։

ՁԻՒՆ, ՀՈՎ,ՓՈԹՈՐԻԿ.— Երկուշաբթի գիշերէն ի վեր, մայրաքաղաքիս մէջ եւ շրջականները տիրող սաստիկ փոթորիկը, փչող ուժգին հովը եւ տեղացող առատ ու մանրահատիկ ձիւնը շատ մը արկածներու տեղի տուին թէ՛ ցամաքի եւ թէ ծովու վրայ։ Եէնիքէօյի Շիրքէթի նաւամատոյցը տեղէն փրթելով, իրեն կապուած 32, 43 եւ 46 թիւ շոգենաւներուն հետ բաց ծովուն մէջ քաշկռտուեցաւ։ Շոգենաւները չոգի չունէին պատրաստ, հետեւաբար վախ կար որ արկած մը պատահի. սակայն, բարեբաղդաբար օգնութեան ղրկուած երկու նաւաձիգ շոգենաւներ կրցան փախչող նաւամատոյցին ետեւէն հասնիլ, եւ զայն շոգենաւներուն հետ միատեղ ցամաք տանիլ։ Շոգենաւներէն մէկը վնասուած է քիչ մը եւ քանի մը օրուան նորոգութեան կը կարօտի։ Վոսփորի շոգենաւները հիմա իրենց ճամբորդները Սթէնեայէն կ'տանին։

Երէկ Ոսկեղջիւրի շոգենաւներէն «Բասրմ Փաշա» շոգենաւը մինակ մէկ անգամ կրցած է Այա-Գաբրու երթալ։

Նոյն շոգենաւներէն 9 թիւը, Ուն Գաբանի կամուրջէն անցած ատեն թէեւ ջուրերէն քշուելով կամուրջին զարնուած է, բայց չէ վնասուած։

Մախսուսէի կղզիներու յատուկ 23 թիւ շոգենաւը կամուրջ հասնելէն վերջ, այլեւս չէ կրցած երթեւեկել։

Շիրքէթի 44 եւ 45 թիւերը թէեւ առջի գիշեր Եէնիքէօյի առջեւ մնացած էին, բայց հակառակ եղած ջանքերուն չեն կրցած Սթենիա երթալ։

Երէկ իրիկուն կամուրջէն Վոսփոր եւ Գատրիւզ գացող վերջին շոգենաւները ճամբայ չեն ելած։

Կամուրջին վրայ գրեթէ բոլոր անցորդներուն հովանոցները կը դառնային, կը կոտրէին, իսկ մինչեւ էյուպ գացողները 40—50 զրշ. կառքի տակ տալով միայն կրցած են երէկ գիշեր իրենց տունները երթալ։

Վոսփորի մէջ երէկ եւ այսօր շատ դժուարաւ կ'երթեւեկեն շոգենաւները։

Օրթագիւղի նաւամատոյցը չկրցան շոգենաւներ մօտենալ։ Գաւգաներու նաւամատոյցները նմանապէս։

Մախսուսէի Կղզիներու շոգենաւները երէկ եւ այսօր չկրցան բնաւ երթեւեկել։

Երէկ առտու մայրաքաղաքէս չկրցաւ մեկնիլ ռուսական «Բրինչիբէա Մարիա» շոգենաւը։

Սեւ Ծովէն եւ Մարմարայէն մայրաքաղաքս գալիք շոգենաւները չկրցան նաւահանգիստ մտնել։ Կ'ըսուի թէ բազմաթիւ առագաստանաւեր խորտակուած են, սակայն ստոյգ եւ մանրամասն լուրեր չկան տակաւին։ Էրէյլիի եւ Բէֆիկէն Ատասրի կողմերը քանի մը նաւեր ցամաք ինկեր են։

Խտիվիէ ընկերութեան շոգենաւը երէկ չկրցաւ մայրաքաղաքէս մեկնիլ դէպի Ալեքսանդրիա։

Նաւահանգիստին մէջ գտնուող բոլոր շոգենաւերը հապիւ երկու խարիսխ նետելով կրնային ինքզինքնին պահպանել արկածէ։

Սեւ. Ծովէն եկող շոգենաւ մը Բումէլի Ֆէնէրի առջեւ ածուխ բեռցած առագաստանաւ մը զարնուելով, ընկղմեց զայն։ Նաւաղները ազատուեցան։

Ոչ մէկ շոգենաւ կրցաւ Սեւ Ծովէն դուրս ելլել։ Անոնք որ անգամ մը ճամբայ ինկած էին, ստիպուեցան Պէյօղլ Լիմանի մէջ ապաստանիլ։

Հիսարի եւ Եէնիքէօյի առջեւ քանի մը ձկնորսի նաւակներ գտնուեցան կտոր կտոր եղած։ Չի գիտցուիր թէ անձի կորուստ կա՞յ։

Թարապիայէն կը ծանուցանեն թէ երէկ Սեւ Ծովէն եկող առագաստանաւի մը բոլոր կայմերը կոտրեր, չուանները փրթեր էին։ Ատ պատճառաւ մանաւանդ կը կարծուի որ շատ տխուր արկածներ պատահած են Սեւ Ծովի մէջ։

Իսկ ցամաքի վրայ արկածները ոչ նուազ բազմաթիւ կը կարծուին։ Թունէլ Ճատտէսի, Գամանդօ խանին տակ վաճառական Տ. Վ. Ժ. Անթոնիատի անանկացաւ։ Ժիւռ գոմիսէր կարգուեցաւ Բիզա պէյ եւ Սէնտիք՝ փաստաբան Սօքրատի եւ Մինաս էֆէնտիները։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ «Վոթուս» պահականը որ Լիվատիա գացած էր, մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

ԴԱՏԻ ՏԱԿ ԱՌՆՈՒԱԾ. — Ընդհ. քննիչ Հիւսէյին Հիլմի փաշայի հրամանին վրայ դատի տակ առնուեցան Բումէլիի նահանգներուն մէջ այն բոլոր պաշտօնեաները որոնք ապօրէն ընթացքներու մէջ գտնուած էին։

ԼԱՏԻՆԱՑԻՈՑ ԾՆՈՒՆԴԻՆ ԱՌԹԻՒ Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կեդրոնատեղին եւ Բերայի ու Պոլսոյ մասնաճիւղերը զոց պիտի մնան, վաղը, հինգշաբթի։ Նմանապէս զոց պիտի մնան Բէյօղլի Լիմանի Ղալաթիոյ, Բերայի եւ Պոլսոյ մասնաճիւղերը։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ. — Եթէ կ'ուզէք ամէն տեսակ զոհարեղէններ ունենալ, դիմեցէք «Հէրճայի» վաճառատունը Պոլիս Ոսկերչաց Շուկայ, Մեծ-Փողոց թիւ 13, որ յանախորդաց դիւրութեան համար ապառիկի դրութիւն մը հաստատած է։ Սոյն վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստուած զոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով։ ունի նաեւ արծաթեղէններ, ժամացոյցներ եւ արծաթեայ զաւազաններ։ Պայմաններն են՝ հարիւրին 20 կանխիկ, մնացեալին համար շաբաթական հարիւրին 5 վճարում։ Գործածուած զոհարեղէններ եթէ վնասուած չըլլան հարիւրին 10 զեղչով եւ կ'առնուին։

ԱՌԻԹՄԸ.—Զմեռնային հագուստներ պատրաստել տալու եղանակն է։ Լաւագոյն դերձակ մը զոր կարելի է յանձնարարել Պ. Էլիատէն է, որ Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դիմաց թիւ 46, իր անգլիական վաճառատան մէջ պատրաստ է ամէն տեսակ սա ամէն ձեւով հագուստներ պատրաստելու։ Պ. Էլիատէս վճարման մասին մեծ դիւրութիւններ կ'ընծայէ իր յաճախորդներուն։ Այսպէս, կարելի է, չինել տրուած զգեստի մը փոխարէն % 30ը վճարել կանխիկ եւ մնացեալը ամսական վճարումներով։ Առիթ մըն է սա, որմէ պէտք է օգտուիլ։

ԳՈՄԷՐՇԻՐԷԼ ՍԹԻՄՇԻԲ
ԳՈՄԲԷՆԻ ԼԻՄԻԹԷՏ
ԼՈՆՏՈՆ

«Մակուս Մէյլ» մայրաքաղաքս կը սպասուի 9/22 դեկտեմբերին, եւ ապրանք պիտի առնէ Պոլիսէն, Մարմարայի Նաւահանգիստներէն, Սելանիկէն եւլն. Լոնտոնի, Հըլի եւլն.ի համար։

Ամէն կարգի տեղեկութեանց համար դիմել ընկերութեան գործակալներուն։

Կ. Համբարձումեան եւ Ժ. Տէմուան
21, Գարաքէօյ Եէնի Խան
ԿԱԼԱԹԱ

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՇՍՕՐՈՒԱՆ

Տիրող փոթորիկներուն պատճառաւ մինչեւ թերթիս մամուլը դրուած պահուն, տակաւին ո՛չ մէկ հեռագրական գործակալութիւն հեռագիրներ հաղորդած էր։

ՔՐՈՆԻԿ

Հակառակ տիրող սաստկաշունչ ձմեռուան, Բաղաքական ժողովը այս առաւօտ նիստ գումարեց Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։ Ներկայ էին Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան. Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեան, Սեպուհ էֆ Տէմիրճիպաշեան եւ Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան։

Բաղաքական ժողովը սակից առաջ նկատողութեան առնելով Տրնտես. Խորհուրդի կողմէ մատուցուած 1903 տարիի Պատրիարքարանի պիւտճէն, անոր զանազան մասանց մանրակրկիտ ուսումնասիրութիւնը յանձնած էր իր Ս. Նախագահին, որ այս անգամ հաղորդեց իր ուսումնասիրութեանց արդիւնքը, եւ այդ առթիւ ժողովը զբաղեցաւ 1903 պիւտճէին վրայ խորհրդակցութիւններով։ Ելեւմտից տեսուչն ալ, հակառակ օրին չէր բացակայեր։

Թերթիս ժամուը դրուած պահուն ժողովը իր խորհրդակցութիւնները կը շարունակէր տակաւին։

Նախընթաց առաւօտ Պատրիարքարանի կողմէ հեռագրաւ Երուսաղէմ հաղորդուած ըլլալով թէ Կիլիկիոյ Նորընտիր Կաթողիկոսին ընտրութիւնը Կայսերական Բարեհաճ Իրատէով մը հաստատուած է, Ն. Ամեն. Սահակ սրբազան երէկ հեռագիր մը ուղղեցուց Կայսերական Պալատ իր խորին երախտագիտութիւնը յայտնած է, իր մասին ցոյց տրուած բարձրագոյն համարման եւ վստահութեան համար եւ ջերմ մաղթանքներ ըրած է Նորին Կայսերական Վեհափառութեան արեւշատութեանը։

×

Կրօնական ժողովը երէկ տեղի չունեցաւ, որովհետեւ բաց ի Դրիգոր բիս եւ Վահրամ եպիսկոպոսներէն եւ Սեբեան սուազ քահանայէն, ոչի խըստութեան պատճառաւ երէկ նաեւ չէին կրցած Պատրիարքարան երթալ ժողովին միւս քահանայ անդամները։ Կրօնական ժողովոյ անդամներէն միայն Ճէվահիրճեան Սրբազան ներկայ էր։

×

Գումրիի Աղքատախնամ ընկերութեան 10,000 օխա ածուխ բաշխեց աղքատներու եւ կարօտեալներու, որոնց մէջ են նաեւ էթ-Մէյտանիի աղքատները։ Այս վերջիններուն ածուխը բաշխուեր է Պոյաճեան Տրդատ քահանայի եւ Տնօրէն Խորհրդոյ ատենապետ Գարագաշեան Միհրան էֆէնտիի ձեռամբ։

×

Շապին Գարահիսարի Առաջնորդ Սմբատ Վ. Սահատիրեան կը գրէ Պատրիարքարան թէ՝ նոյն Վիճակին Թիւրք դիւղէն Աւագ Գալֆեան անուն անձը իր կնոջ ու զաւակներուն մէջ ծագած դժուութեան մը պատճառաւ տունէն հեռացեր է, եւ ուրիշ կնոջ մը հետ անպարկեշտ կեանք կ'անցնէ եղեր։ Ցիշեալ անձը, Առաջնորդարանին կողմէ ձեռք առնուած միջոցներէ ճարահատ, յոյն ըլլալ ուզեր է, եւ դիմեր է տեղւոյն յոյն մետրապոլտարանին, եւ մետրապոլիտ Տ. Պողիկարպոս խնդիրը ըստ օրինի Առաջնորդարանին զեկուցեր է։ Բայց որովհետեւ այն տաեններ Սմբատ Վ. թեմական այցելութեան ելած էր, ուստի յոյն մետրապոլտարանը՝ սպասեր է Հայոց Առաջնորդին քաղաք վերադառնալուն։ Սմբատ Վ. իր այցելութիւնները աւարտած ըլլալով քաղաք վերադարձեր է եւ մետրապոլիտը յոյն քահանայ մը զրկեր է Առաջնորդարան։ Սմբատ Վ. այցելութենէն վերադարձին հիւանդացեր է այնպէս որ այցելու չընդունելու հարկադրուեր է, եւ ամենայն փութկանկատութեամբ իմաց արուեր է յոյն քահանային որ կ'երեւայ թէ խնդիրը տարբեր կերպով նկարագրեր է յոյն մետրապոլտին, որ բարկանալով հրամայեր է անմիջապէս դիշեալ Աւագը ընդունիլ յոյն Եկեղեցւոյ ծոցը։ Զորս յոյն քահանաներ Աւագը եկեղեցի կը տանին եւ վերջտին մկրտելով կ'անուանեն զայն Անաստաս։ Սմբատ Վ. զայս լսելով, կը բողոքէ յոյն մետրապոլտին այս ընթացքին զէմ եւ կը խնդրէ իր յարաբերութիւնը եւ պաշտօնական այցելութիւնը կը դադրեցնէ յոյն առաջնորդարանին հետ։ Այս միջոցին յիշեալ Աւագը զղջալով իր ըրածին վրայ, նորէն կը դիմէ Առաջնորդարան եւ կ'աղերսէ որ նորէն ընդունուի Հայ Եկեղեցւոյ ծոցը։ Այս պարագային մէջ է որ Առաջնորդը դիմած է Պատրիարքարան եւ հրահանգ պահանջած է։

×

Տրապիզոնի Առաջնորդը Նամակաւ մը Ս. Միւռոն խնդրած է Պատրիարքարանէն։

×

Ռումանիոյ մէջ բնակող Հայերու եկեղեցական եւ կրթական գործերու նկատմամբ ընդարձակ տեղեկագիր մը հասած է Պատրիարքարան։

×

Պալաթի Նորակազմ առաջնակարգ Թաղական Խորհուրդը, երէկ իր առաջին նիստը գումարեց եւ նախորդ Թաղական Խորհրդոյ ներկայացուցիչներէն հաշիւները պահանջեց։ Այս վերջինները յայտնեցին սակայն թէ առանց պատրիարքական հրահանի չեն կարող հաշիւ տալ։ Տեղւոյն քարոզիչ Թաթուլ Ծ. Վ. այս պարագան Ս. Պատրիարքին տեղեկագրած ըլլալով, Ն. Սրբազնութիւնը ամիջապէս հրամայեց յանձնել հաշիւները։

×

Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցին հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ հանդուցեալ Նշան էֆ. Մարգարեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 3 օսմ. ոսկի նուիրած են Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցին՝ հանգուցեալին ազգականներ։ Նաեւ հանգուցեալ Տիգրան էֆ. Պալթաեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցին՝ Գրիգոր էֆ. Եվրէնեան, Օգսէն եւ Պողոս էֆ.ք Բօլատեան եղբարք 108ական ղրուշ։

Վարժ գրաւարի մը պէտք կայ

Դիմել «Ծաղիկ»ի Տպարանը

Պատիւ ունինք ծանուցանել թէ Ընկերութեանս Էնկիւրիի գործակալութեան պաշտօնը փոխանցուած է 13/26 Նոյեմբեր 1902էն սկսեալ, տեղւոյն վաճառականներէն Գրիգոր էֆ. Կիւզեանի։ Ցուսով եմք թէ արդոյ հասարակութիւնը պիտի շարունակէ ըստ առաջնոյն իր գործառնութիւնները եւ վստահութիւնը։

Ընդհանուր Գործակալ Թուրքիոյ
Պալգան Ապահովագր. Ընկ.
ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

ՊԱԼՔԱՆ
ԱՌԱՋՆԱՐՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՑԻՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ՍՕՖԻԱ
Գրամագլուխ, Պահեստ
եւ Երաշխաւորութեան գումար
ՖՐԱՆՔ 7,500,000
Դրամատուն Ընկերութեան ի Թուրքիա
ԳՐԻՖԻ ԼԻՕՆԷ
Ընկերութիւնը ջնարկայացուցած
Գաւառներու մէջ Գործակալներ
ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆԿ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
Կ՝ ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, ձէտիս խան, թիւ 1—2.

ՅՈՎՍԷՓ ԷՖ. ՊԱԼՊԱԼԵԱՆ
(ՄԵԼԲՈՒՆԻ)
ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԻ
Մուզաֆէրիկ Հիւանդանոցին եւ
Պարկական Վարժարանին
Բերա, Մեծ-փողոց, Թազսիմ, թիւ 64
Զբրաճեան Աբառիման
Պալպալեան ամէն օր ակռայի ամէն տեսակ հիւանդութիւններով տառապողները կ'ընդունի, իսկ Ուրբաթ կիրակի եւ Երեքշաբթի մինչեւ ժամը 5։ Դիշերուան ո եւ է ժամուն կարելի է դիմել Պալպալեանի։
Պալպալեան կ'երաշխաւորէ իր լեցուցած ու չինած ակռաները։ Ցորեկները ակռայ քաշել տալու համար որոշ վարձք մը չկայ. քաշել տուողին կամքէն կախեալ է։
ԱՂՔԱՏՆԵՐՈՒՆ ԶՐԻ

ՄԵՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐԷՆ ԱՆՈՆՔ ՈՐՈՆՔ Կ'ՈՒԶԵՆ ԾԱՂԻԿԻ ՏԱՐԵԳԼԽՈՑ ՆՈՒԷՐԸ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ԱՆՁԱՄԲ ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԲԱԺՆԵԼ ԹՈՂ ՓՈՒԹԱՆ ԺԱՄ ԱՌԱՋ ԿԱՐԳԱԴՐԵԼ «ԾԱՂԻԿ»Ի ՀԵՏ ԻՐԵՆՑ ՈՒՆԵՑԱԾ ՀԱՇԻՒՆԵՐԸ

ՀԱՃԵԼԻ ՆՈՒԷՐ ՄԸ

ՊԻՏԻ ԸՆԴՈՒՆԻՆ ՆԱԵԻ

1. Անոնք, որոնք ներկայ ամսուան ընթացքին «Ծաղիկ»ի բաժանորդ կ'արձանագրուին։

2. Անոնք, որոնք արդէն բաժանորդ ըլլալով, իրենց տարեկան բաժանորդագիրը ամբողջովին վճարած են։

3. Տարեկան կամ վեցամսեայ բոլոր նիւն բաժանորդներէն անոնք, որոնք այսօրուընէ մինչեւ 31 դեկտ. 1902 կը վճարեն իրենց՝ թերթին ունեցած պարտքերը։

Գործակալներու միջոցաւ «Ծաղիկ» ստացողներն ալ իրաւունք կ'ունենան նուէրը ընդունելու եթէ հաստատեն որ տարեկանին առաջ գործակալին ամբողջովին վճարած են իրենց պարտքը, եւ կամ թէ ներկայ դեկտեմբեր ամսուան միջոցին բաժանորդ գրուած են։

Ց. Գ.—Ներկայ դեկտեմբեր ամսուն եռամսեայ բաժանորդ չընդունուիր Ծաղիկի բաժանորդ գրուողները իրենց բաժնեգիրը պէտք է կանխիկ վճարեն

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ, 10 Դեկտ.		
Օսմ. Քոն. Սեռի Դ. Օ.Ո.	30	39
Ամէնէն բարձր գին »	30	3
» վար գին »	30	38
Բուլղարի երկաթղ. Քր.	116	75
Ամէնէն բարձր գին »	116	75
» վար գին »	116	62
Թրանսվալ »	144	—
3 օրուան Քոնսոլիտ	275	—
8 » Երկաթուղի	1	—
ԲԱՑՈՒՄ, 11 Դեկտ.		
Օսմ. Քոն. Սեռի Դ, Օ.Ո.	31	02
» ժամ 5ին «	31	02
Բուլ. Երկաթուղի Քր.	117	—
» » ժամ 5ին »	117	—
—		
Թարագ Թիւրք Ռէժի	15	50
Սիկարէթ, Սեռի A	—	—
» » B	—	—
Պանգ տը Մէթէլին	8	50
Ագոփոն եւ Թրամուէյ	5	57
Ժուբիանա	1	35
Սօսիէթէ տ'Ասիւրանս	4	30

Սօս. Օթ. տը Ֆիլ է տթֆ	19	—
Ագոխոն Գոմմ.ըսիալ	1	40
Թօպագօ Գորբորէզըն	0	09
Անթրբբրիզ Ժէնէրալ	0	5
Անատօլու Երկաթ. Ագա.	11	52
» » Սեռի A	523	—
» » » B	518	—
Պանգ տը Սալոնիք Ագա.	164	—
% Հէլլէնիկ 1881	213	
Պանգ Նասիոն. Յուն.	418	50
Լորիթում	74	—
Թրանսվալ	145	—
Թղլոյ Քարափի Ընկ.	492	—
Տէրքօզի Ջրի Ընկ.	259	—
Թրամվէյի Ընկ.	493	—
Քրեսթի Ֆոնտէ Էժիբ.	264	25
—		
ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐ		
Լոնտոն 3 ամիս	108	1/8
» » » չէք	109	12
Բարիզ » »	23	17
» » » չէք	23	—
Պերլին անտակոս չէք	18	74
Իտալիա Աւստրիական	21	81
—		

Դրամ. Ընթացքը		
Անգլ. Ոսկի	110	03
20 Ֆրանգնոց	87	23
20 մարքնոց	107	05
Բոլ. Եմիբրիալ	90	15
» Սեռի A	51	98
Մէճիտիէ արծաթ	108	01
Մէճիտիէ քառորդ	106	20
Մէճիտիէ մանրուք	105	30
Ռիւլիք	103	10
Մէթալիք	104	30
Բուլղի արծաթ	6	20
Շիլին	109	10
Ֆր. արծթ. Ֆրնս.	87	—
» » բուռնկն.	86	—
» » իտալկն.	83	—
Դէնշին	09	—
Բուլղի թղթադրամ	8	61
Ֆլորին »	9	07
Մարք »	107	20
Տրաքմի »	87	30
Ինդիլ. ոսկի »	109	30
Ֆրանս. » »	87	20
Բուռնկն. » »	87	—
Գուլդ. » »	86	30
Իտալ. » »	85	20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Բարիզ, 22 Դեկտ.		
3% Ֆրանկն.	99	5
3½ % »	98	90
Օսմ. Քոն. D	28	80
Բուլ. Երկ.	119	75
Օսմ. Ռէժի	355	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	596	—
Օսմ. Մաքս	476	—
Օսմանիէ	476	—
Քրէտի Լիոնէ	—	
5% Իտալական	104	10
Սպանիական արտաքին	87	—
Թէմկէքի փոխառութ.	460	—
Մելանիկ-Կ. Պոլսոյ երկ.	295	—
Գասապա երկթ.	394	—
Թրանսվալ Քոնս.	143	—
Զէք Լոնտոնի վրայ	25	16

Լոնտոն, 22 Դեկտ.		
Անգլ. Քոնս.	93	06
Օսմ. Ռանթ B	55	75
» C	31	25
» D	28	25
Օսմ. Պանգա	13	87
Եգիպտէն Իւնիֆիկ	107	25
Տամիխոլ	104	—
Կայսրի երկաթուղի	14	
Իտալիա »	88	5
5% Հէլլէնական 1881	42	
Ռանթ »	32	—
Մոնտօրալ »	44	5
Պուլկար 1888 6%	22	
Թրանսվալ Քոնս.	05	50
Փոխառութ. Բարիզի վրայ	25	38
—		

Վիեննա, 22 Դեկտ.		
Բուլ. Երկթ.	111	70
Օսմ. Ռէժի	331	50
Փոխն. Լոնտոնի վրայ	239	30
—		
Պրիւսել, 22 Դեկտ.		
Թանթ Օսմ. Սեռի D	28	25
Բուլ. Երկաթուղի	118	—
—		
Պերլին, 22 Դեկտ.		
Բուլ. Երկաթուղի	122	—
Ռուպլի (100ը)	216	12
Փոխ. Լոնտոնի վրայ	20	24
—		

Գ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԾ

Բերա, Մեծ-Փողոց, Կալաթա Սերայի դպրոցին դիմ, թիւ 200

Գշ. եշ. Շբ. օրերը առաւօտուն կանուխէն մինչեւ երեկոյ ժամ 11½։
Բշ. Դշ. Ուր. օրերը 6էն 11½։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

ԱՂԱՐԱՏ
ԹԱՇ-ՏԷԼԷՆԻ ՋՈՒՐ
ՀԱՄԵՂ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱՐԱՐ

ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԱԾ ԲՈԼՈՐ ԲԺՇԿՆԵՐՈՒ ԿՂՄԷ ԱՆԼԹՏԻՐ
ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ
ԵՐԿՈՒ ՏԵՍԱԿ ՊՂՏԻԿ ՇԻՇԵՐՈՒ ԵՒ ՃԵՐՄԱԿ ՀԱՁԱՐՈՅՑՆԵՐՈՒ ՄԷՋ
Մասնաւոր կնիքներով եւ էթիքէթներով զոցուած

ՋԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂՄԷԷՆ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է

Ղալաթիա, Եէր Ալթը Ճամիի կողմը. Խրիսովէրկի խանին տակ, թիւ 5
ՕՀԱՆ ՔՈՒԼԱՔԵԱՆ Է.Ի. ԽԱՆՈՒԹԸ

Թէյը ամէնէն առողջապահիկ ըմպելին է
Թէյը ամէնէն ժան ըմպելին է
Թէյը ամէնէն անողարար ըմպելին է
Թէյն է որ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը

Ա. ԱԼԷՄԵԱՆ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ
Թահմիզ փողոց, թիւ 49

Ա. Ալէմեան թէյի մեծ վաճառատունը ունի ամէն տեսակ հոտաւէտ ու համեղ աղնիւ տեսակէ թէյեր, շատ ժան գիներով։ Գաւառներէ կ'ընդունուին ամէն տեսակ յանձնարարութիւններ եւ կը գործադրուին կատարեալ ճշդապահութեամբ եւ ուղղութեամբ։

ՆԻՔՈԼԱ ԱԲՈՍԴՈԼԻՏԻՍ
ΝΙΚΟΛΑΞ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ
Կալաթա, Թիւնէյլի կից, թիւ 6

MARQUE DE LA MAISON — MAISON FONDÉE 1870

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐԵԱԼ ԿՕՇԻԿՆԵՐՈՒ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Յ. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԹԷՅԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Պոյիս, Պանչէ Գաբու,
Ճէլալ պէյ խանին կից, թիւ 10

ԱԶՆԻՒ ԹԷՅԵՐ
ԱԺԱՆ ԹԷՅԵՐ
ԹԷՅԻ ԸՆՏԻՐ ԽԱՌՆՈՒՐԴՆԵՐ
ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ-ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ ԹԷՅԻ ԽԱՌՆՈՒՐԴՆԵՐԸ
ԱՆՄՐՑԵԼԻ ՏԵՍԱԿՈՎ ԵՒ ԳԻՆՈՎ

MARQUE DEPOSÉE

Գաւառներէ կ'ընդունուին ամէն քանակութեամբ յանձնարարութիւններ եւ կը կատարուին ամենայն ճշդապահութեամբ։

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԾ
Պոյիս, Պանչէ Գաբու, Պին-Պիր-Զէյիտին դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իճատիէ, Տոզրաժամ փողոց իր բնակարանը։
Ամէն օր 5—11 դիմել Պոյիս, Պանչէ Գաբու
Պին-Պիր-Զէյիտին դիմաց
Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ՍԱՄՈՒԷԼ ՄԵՆԱՍԷ & Cie
ՄԵԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷԹԵԿԱՑԻՔ
Պոյիս, Մարգուճէյար, թիւ 8—10
Մասնաճիւղ Գալաթիոյ մէջ
ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ «ՀԱԹԻՆ»
Մասնաճիւղ փողոց, թիւ 25 — Մասնաճիւղ Գարագեանի մէջ, Սարայ Մեծ, թիւ 25

Փ. Ա. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԴԵՂԱՑՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՆԵՐԿԵՐՈՒՆ
Պոյիս, Մարգուճէյար, Զարշամբա խան թիւ 24
Մեծ մրցեալ ճեռկերու եւ դեղերու թարգմանիչ եւ գտնուիլ նրաշխաւորեալ
Գնահատը գիներ
Դիրքամասէրներ կ'ընդունուին

MATTONI — GIESSHÜBLER — ԲՈՒՆԱՅԻՆ ԱՂԲԻՒՐ ԱԼԿՈՀՈԼԱՅԻՆ ԵՒ ՋՈՒԱՅՈՒՆՑՔ — ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՋՈՒՐ
Հարկաւոր դարմանի դարմանի եւ դիպուածի համար
Մեծ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԱՄԷՆ ՏԵՂ
Heinrich Mattoni, Carlsbad et Vienne

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐՔ
Ղալաթիա, Մէրթէչպանի փողոցձէտիսանց

MAISON FRANÇAISE FONDÉE 1870
ՄՕՐԻՍ ՖԱՀՐԱՃԻ
Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին տատմնաբուժական աշխատանոցի համար հարկ եղած բոլոր գործիքները, ինչպէս նաեւ քաուչուկ, սիման, ամալկամ, Բարիզի գաճ, եւն։
ՄՕՐԻՍ ՖԱՀՐԱՃԻ — Գրաքսերին ամէն լեզուով
ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՒՄՈՎ
Թուրքիոյ ամէն կողմերը կը դրկուին սոյն ապրանքները

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶԱՏՈՒՆ ԱԲՕԼԼՕՆ
ՆՈՐԻՆ ՎԵՀԱՓԱՌ ԿԱՅՍԵՐ ՆԿԱՐԻՉՔ
(ԿԻՒԼՄԷՋԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ)
ՍԻՄՈՆ ՅԱԿՈԲԵԱՆ, արուեստագէտ-նկարիչ
Բերա, Մեծ փողոց թիւ 397, Պազար Ալրմանի դէմ

6 «Դապինէ» յանձնարարութիւն տուողին կը նուիրենք 30×40 հարիւրորդամեթր մեծութեամբ իր կենդանագիրը։
12 «Դապինէ» յանձնարարութիւն տուողին կը նուիրենք 50×60 հարիւրորդամեթր ծաւալով բնական մեծութեամբ իր կենդանագիրը։
6 հատ Աբօլլօն քառթ փոքր ծաւալ 10 ղրշ.
6 » Աբօլլօն քառթ «բրոմընատ» ծաւալ 20 »
Յաճախորդը իրաւունք ունի մերժելու այն «Ակրանտիսմանը» որն որ իրեն ընտրած օրինակին համանման չլլայ։

ՄԻՇԷԼ ԹԻՖԼԻԶԵԱՆ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ
ԵՒ
ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԴՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ
Ղալաթիա, Վայվոտա փողոց, թիւ 91

Այս վաճառատան մէջ, որ քիչ առենուան մը միջոցին կրցաւ առաջնակարգ դիրք մը գրաւել մեր հրապարակին վրայ, թէ՛ իր ծախած ապրանքներուն դեղեցկութեան ու տոկունութեան, եւ թէ՛ գիներու անհամեմատ ժամութեան պատճառաւ, կը ծախուին ամէն տեսակ վիրաբուժական եւ ակնաբուժական գործիքներ։
ԳԻՆԵՐԸ ՇԱՏ ՁԱՓԱՒՈՐ
Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառում

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶԱՏՈՒՆ
Տ. ԺՕԶԷՖ
360, Բերա, Մեծ-Փողոց, 360
Սենք Անբուան եկեղեցւոյն հետ դիմ առ դիմ

Ամէնէն կատարելագործեալ եւ նորագոյն գործիքներով կը պատրաստուին Ամէն տեսակ եւ ամէն մեծութեամբ
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐ
Արտակարգ ժամանակի
Բլարիսօրիքի եւ մեծացում (ակրանտիսման) իւղանկար եւ ջրանկար
Փափաքողաց բնակարաններու մէջ ալ պատկեր կը հանուի։

ՀԱՃԻ ՍԱՐՈՒԱՐ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ
Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 136.
ՄԱՄՈՒՃԻՒՂԵՐ
Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 54.
Ղալաթիա, Թօփհանէ հրապարակ, թիւ 101.
Հարսանիքներու եւ երեկոյթներու համար դեղեցիկ սպասներ, ինչպէս նաեւ կանոնաւոր սպասարկութիւն։

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (52)

ԿԱԹՆԱՎԱՃԱՌ ԱՂՋԻԿԸ

Բ. ՄԱՍ

Դ.

ԳԻՆՆՏՈՒՆԸ

Ատանկ պարագայի մը մէջ ատիկա՝ կրնար ընել մինակ։ Մէկայ պարոնին ալ, որ կը ճանչնայ Օկիւսթը մէ՛կ նայուածքով, անոր հետ սրամարտի չբռնուելու համար, դեռնոր ծուած կառոսնին վրայէն անպիտի կողմը կը ցատկէ, եւ սանդուղին սատիճանները չո՛ւրս չորս ցատկելով, Թուանպրիտէն դուրս կը խոյանայ, եւ դիմացի անտառին մէջ կը նետէ ինքզինքը առանց ակնարկ մը իսկ նետելու իր ետին։

Վիրժինի ալ, որ այդ պահուն դուրս կ'ելլայ, զարմանքի ճիչ մը կ'արձակէ յանկարծ, տեսնելով իր ճանչցած զբաղուհին մարած վիճակի մէջ, ու կառոսնը, որ կը կարծէ թէ չուրջինները ամէնն ալ կերակուրին թափելուն համար է որ տանուվրայ կ'ըլլան եւ ճիչեր կ'արձակեն, անդադար կը մրմնայ։

—Հոգ չէ՛, պարոններ, տիկիններ, վարը ուրիշ չո՛ւտ կայ, ամէն տեսակ պատրաստ ուտելիք առատ առատ։

Վիրժինին բարկութիւնը կ'իջնայ, եւ կ'սկսի քան քան խնդալ։ Օկիւսթ Լէոնին կը դիտէ, որ, ամոռոին վրայ ինկած, աչքերը չի բանար ալ, մինչ ասդին կառոսնը, սենեակին ներսիդին եղածները չտեսնելով, սանդուխներէն թէ՛ վար կ'իջնայ, եւ թէ կը պոռայ մէկ կողմէն,

—Ուրիշ մը կը բերեմ հիմա, վայրկեանի մը գործ է։

Սակայն, Վիրժինի Տիկին Սէն-Լամոնին կը մօտենայ, եւ սեղանին վրայ տրուած անուշահոտ հեղուկի մը չիշը առնելով, անոր քիթին կը մօտեցնէ, այս բանը վարիչին ապէս ազդեցութիւն կ'ընէ մարած կնոջ վրայ, որ ինքզինքին գալով մեռելի ակնարկ մը կը սուտեակ իրեն վրայ խնամք առնող տիկինին վրայ բայց քիչ հետ աւելի զուշ տեսնելով ճանչնալով զայն, դէմքը կը փոխէ՝ անմիջապէս, կատաղօրէն մէկդի կը հրէ գնա իր քիթին տակը բռնուած հեղուկի շիշը։

—Տիկինը աղէկ կը զգա՞ յինքզինքը, կ'ըսէ Վիրժինի՝ հակառակ Լէոնիին չար դէմքին։

Իսկ ան, բարկութենէն խեղդուած, ոտքի կ'ելլայ կմկմալով,

—Բանէ մը պէտք չունիմ։

—Օն, սիրելի՛ բարեկամուհիս, ըսաւ Օկիւսթ, ալ անհանդիստ ընել հերի՛ք է տիկինը, շիտակը կը ցաւիմ իր զուարթ զիսիութիւնը խանգարելու պատճառ ըլլալուս համար։ Բայց անտարակոյս, այն պարոնը մեր մեկնումին կը սպասէ նորէն գալու համար հոս. մենք մեկնինք, որպէս զի ան շատ երկար ժամանակ խոհանոցը մրնալ չսարսափի։ Երթանք կերակուրնիս վերջացուցէնք։

—Այո, երթանք մեր խորտիկ աղաւնին ուտենք, ըսաւ Վիրժինի՝ յարգանքով բարեւելով միւս կինը, եւ վերադարձաւ կերակուրը ուտելու։ Օկիւսթ ալ անոր պէս վերադառնալու համար ճամբայ կ'ելլայ, եւ սակայն, Լէոնի հասնելն կը վազէ անոր, ու այդքերը երկինք բարձրացնելով, կէս մը նուազած ձայնով կ'ըսէ.

—Երեւոյթներու վրայ կը դատէք դուք դիս, բայց կ'երդնում որ . . .

—Օ՜, վայրկեանը վայրկեանին, ատ ինքնապաշտպանութեան փարձ չա՛տ ծաղրելի բան է, պոռաց Օկիւսթ, եւ դուռը տիկին Սէն-Լամոնի երեսին փակեց կրկնելով. —Ասանկ պարագաներու մէջ ամէն կին ատ խօսքը կ'ըսէ.—Երեւոյթէն մի՛ դատէք։

Վիրժինի այս դէպքին վրայ զմայլեցաւ, ու սկսաւ Օկիւսթին յեղյեղել անոր անհաւատարմութիւնը. Օկիւսթ ալ թպպտ խնդալ կը փորձէր, եւ սակայն ներսէն չափազանց տխուր էր խաբուած ըլլալուն համար։

Վերջապէս ճաշերնին լմնցաւ, եւ սենեակէն դուրս ելան մեկնելու համար Թուանպրիտէն, բայց ատ պահուն բարձրկեկ ձայներ մը լսեցին, ու ճանչցան խոհարարին եւ տիկին Սէն-Լամոնին ձայները՝ որ կ'ըսէին.

—Տիկի՛ն, անկարելի՛ է որ ձեզի մեկնիլ թող տամ, չ'ըլլար, պէտք է վճարէ՛ք իմ կերակուրներուս փոխարէնը։

—Պա՛րոն, կը պատասխանէ կինը՝ իր ձայնին յուզիչ չեշտ մը տալով, անհանդիստ եմ, ու երբեք միտք չեմ ունեցած . . .

—Զէ՛ տիկին կը տեսնամ որ, պարզապէս, մինակ հոսկէ մեկնելու դիտաւորութիւնը ունիք, ձեր բարեկամը չդրեկառքի պէս արագ, մէկ ակնթարթի մէջ մեկնեցաւ, ո՞վ ուրեմն պիտի վճարէ իմ տուած կերակուրներուս փոխարէնը։

—Է՛, պարոն, կ'ըսէ Լէոնի՝ որուն ձայնը երթալով կը կորսնցնէ իր զորովտ չեշտը, անկէ՛ զատ, արդէն բերանիս բան մը չդրինք, չճաշեցինք դնա, որով վճարելու պէտք չունինք երբեք։

—Ի՞նչ ըսիք, տիկի՛ն, վճարելու երբեք պէտք չունի՞ք մի՛։ Երբ ճաշ մը կ'ապսպրուի ամենայն ճոխութեամբ իսկ, կը կարծէք որ միթէ չի՞ վճարուիր անոր փոխարէնը։ Կ'ուզէք որ կրկին ապսպրածնիդ, որոնք եփուած, պատրաստուած են, իմ վրա՞ մնան։ Եթէ ճաշ բնել չէք ուզեր հիմա, ես չե՛մ սխալուիր։

—Ուրիշներո՛ւ կուտաք անոնք, պա՛րոն։

—Նոր եկած ատենդ չիշ մը հին դինի տրուեցաւ ձեզի, ինչպէս նաեւ կոտրուած կերակուրի ամաններուն փոխարէնը կը պահանջեմ։

—Ատոնք ինձի չե՛ն վերաբերիր, պա՛րոն։

—Տի՛կին, կերակուրնիդ ձեզի՛ կը վերաբերի, կերէ՛ք ու վճարեցէք։

—Զպիտի ուտեմ, չե՞ս իմանար երբ կ'ըսեմ թէ անհանդիստ եմ։

—Ուրեմն մինակ վճարեցէք։

—Բայց եթէ դրամ չունիմ վրաս։

—Պէտք էր որ սատանայի երես տեսածի պէս փախցունել չտայիք ձեր ընկերը։ Կրնա՞ր ըլլալ, լսուած բան է որ էրիկմարդ մը հեռը եղած կինը անհանդիստ վիճակի մը մէջ ձգէ ու փախի։ Ակէկ ուրիշ բաներ կ'ելլան... Հելացի մէկը ըլլալու է ան՝ որ դրամ առնելով կը փախի։ Երբ մարդ դրամ չունի դրպանը, ճաշարան մը մտնալու չէ՛ բնաւ։

—Պարո՞ն, պոռաց Տիկին Սէն-Լամոն՝ որուն ձայնը բարկութեան չեշտեր կ'առնէր երթալով. առաջին անգամը չէ՛ որ մինք հոս կուգանք կոր ճաշելու, ալ բոլորովին աւանակի տե՞ղ կը դնէք կոր զիս։

(Շարունակելի)

Խմբագիր Ա. ՍԱՂԱՆԱՆ
Տպագրութիւն Մատթեան Տպարան